

**Procesy periodického hodnocení
důchodového systému
ve vybraných světových zemích**

Martin Holub

VÚPSV, v.v.i. Praha
2015

Publikace byla schválena ediční vědeckou radou ve složení:

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Ing. Martin Holub, Ph.D. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D. (FSV UK Praha)
doc. Ing. Robert Jahoda, Ph.D. (MU Brno)
Ing. David Prušvic, Ph.D. (MF ČR)
Ing. Jan Mertl, Ph.D. (VŠFS Praha)
Ing. Jan Molek, CSc. (JU České Budějovice)
doc. Ing. Olga Poláková, CSc. (Metropolitní univerzita Praha)

Vydal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
Praha 2, Karlovo náměstí 1
jako svou 504. publikaci
Vyšlo v roce 2015, 1. vydání, počet stran 58
Tisk: VÚPSV, v.v.i.

Recenze prof. Ing. Jaroslav Vostatek
JUDr. Jiří Biskup

ISBN 978-80-7416-227-5

<http://www.vupsv.cz>

Abstrakt

Cílem výzkumu bylo identifikování Národních hodnotících zpráv důchodových systémů ve vybraných evropských zemích a USA. V některých zemích je hodnocení důchodových systémů prováděno pravidelně, v dalších pak nahodile. Tyto hodnotící zprávy důchodových systémů jsou prováděny buď přímo na základě zákonem stanovené povinnosti, či jako tradice v dané zemi. V mnoha sledovaných zemích byla za účelem vyhotovení takových hodnotících zpráv vytvořena specializovaná instituce. Projekt objasňuje způsoby sestavení takových zpráv, právní ukotvení a procesy vedoucí k sestavení takových zpráv.

Klíčová slova: důchodové zabezpečení; hodnotící zprávy; mezinárodní srovnání

Abstract

The Research Institute for Labour and Social Affairs identified "National evaluation reports on pension systems" in selected European countries and USA. In some countries assessments of the pension system are conducted on either a regular or irregular basis. Such assessment reports are provided either according to legislation or simply as a matter of tradition. Moreover, a number of countries have established specialised institutions tasked specifically with producing such assessment reports. The project discovered the methods and processes which lead to the compilation of "national evaluation reports".

Key words: pension scheme; evaluation reports; international comparison

Obsah

1. Úvod	7
1.1 Cíl.....	7
2. Metodologie	8
3. Země publikující hodnotící zprávy	9
3.1 Belgie	9
3.2 Estonsko	11
3.3 Finsko	14
3.4 Francie.....	15
3.5 Irsko.....	17
3.6 Itálie.....	18
3.7 Kypr	20
3.8 Litva	21
3.9 Lucembursko	23
3.10 Malta	25
3.11 Německo	26
3.12 Portugalsko.....	28
3.13 Rakousko	29
3.14 Slovensko.....	31
3.15 Špojené království	32
3.16 Švédsko	33
3.17 Švýcarsko.....	34
3.17.1 První pilíř.....	34
3.17.2 Druhý pilíř (zaměstnanecká schémata)	35
3.18 Spojené státy americké	36
4. Země nepublikující hodnotící zprávy	37
4.1 Bulharsko	37
4.2 Dánsko	38
4.3 Lotyšsko.....	38
4.4 Maďarsko	38
4.5 Nizozemí	38
4.6 Polsko.....	38
4.7 Rumunsko	38
4.8 Řecko	39
4.9 Slovinsko.....	39
4.10 Španělsko.....	40
5. Shrnutí	41
6. Závěr	49
Přílohy	50
Výtahy z oponentských posudků	58

1. Úvod

V souvislosti s demografickým vývojem a měnícím se charakterem evropské společnosti dochází ve většině evropských zemí ke zvýšenému tlaku na dlouhodobou finanční stabilitu důchodových systémů. Vlády jednotlivých zemí pak musí rozhodnout, jak tuto dlouhodobou finanční stabilitu důchodových systémů zajistit, aniž by ovšem ohrozili přiměřenost důchodů pro příští generace. Stojí před rozhodnutím, zda snížit důchody vyplácené budoucím důchodcům, či zvýšit věk odchodu do důchodu, nebo zvýšit příjmy důchodových systémů, ať již zvýšením příspěvkové sazby či doplněním chybějících finančních prostředků v důchodovém systému z jiných zdrojů.

Dlouhodobě klesající míra porodnosti ve vyspělých evropských zemích společně s neustále se prodlužující délkou dožití se tak stává hlavním zdrojem příčin reformy důchodových systémů.

Aby mohla být rozhodnutí tvůrců důchodových politik o reformních krocích úspěšná a zajistila kýženou finanční stabilitu důchodových systémů, jsou stále častěji v některých světových zemích prováděna hodnocení důchodových systémů, která by měla ukázat finanční stav důchodových systémů a odhadnout jejich budoucí vývoj. Tato hodnocení jsou většinou prováděna v pravidelných intervalech, v některých případech však pouze ad hoc - nahodile, při jednorázové potřebě vyvolané např. stavem schodku důchodového účtu apod. Vypracování takových hodnocení je zpravidla legislativně zakotveno, většinou určeno zákonem či alespoň ministerskou vyhláškou, výjimečně pak tato hodnocení vyplývají pouze z tradice a nejsou legislativně ukotvena. Ve většině sledovaných zemí jsou zprávy vyhotovovány buď přímo orgánem státní moci (ministerstvo), v některých sledovaných zemích jsou pak za účelem vyhotovení hodnotících zpráv zřizovány speciální instituce.

1.1 Cíl

Cílem tohoto výzkumu je identifikování výše zmíněných (periodických) zpráv v zahraničních důchodových systémech a zároveň i institucí, které je zpracovávají. Tato monografie by měla dát odpověď na otázku, na základě čeho jsou případné hodnotící zprávy v jednotlivých zemích zpracovávány, v jaké periodicitě a případně jejich míra závaznosti pro tvůrce důchodových politik. Primárně půjde o zmapování právního (či jiného) základu pro vznik takovýchto zpráv, dále pak o identifikaci instituce, která danou zprávu připravuje včetně její závislosti či nezávislosti na samotném tvůrci důchodové politiky (např. vládě či ministerstvu). Pro účely tohoto výzkumu byly identifikovány pouze zprávy a instituce v jednotlivých sledovaných zemích - na národní úrovni. Zprávy a hodnocení důchodových systémů na úrovni mezinárodních institucí typu EU (např. MISSOC - SPC, Ageing Report - EPC, apod.) či OECD (Economic Surveys) nebyly předmětem tohoto výzkumu. Výzkum přináší přehled o existenci hodnotících zpráv ve všech členských státech EU a Švýcarsku a USA.

2. Metodologie

Výzkum byl rozdělen do dvou na sebe navazujících fází. V první fázi byly identifikovány dostupné zprávy zabývající se důchodovou problematikou v jednotlivých sledovaných zemích. Použitou metodou byly rešerše. Z těchto rešerší se podařilo sestavit seznam dostupných zpráv a zároveň se ukázalo, že velká většina takto nalezených zpráv nemá charakter zpráv hodnotících, ale pouze statistických či jenom obecně popisných. Na základě těchto zkušeností byl pak připraven tematický dotazník, který byl rozeslán jednotlivým národním expertům v oblasti důchodů v jednotlivých sledovaných zemích. Pomocí tohoto cíleného dotazování se podařilo shromáždit informace o množství hodnotících zpráv ve většině sledovaných zemí. S ohledem na požadavek výzkumu hodnotit pouze zprávy vydávané na národní úrovni zde pak výzkum narazil na jazykovou bariéru, neboť v drtivě většině jsou tyto hodnotící zprávy publikované pouze v národním jazyce daného státu a je pak velmi obtížné bez příslušné jazykové vybavenosti zjistit jejich přesné obsahové zaměření. Země jsou v následujícím textu řazeny dle toho, zda vydávají zprávu o stavu důchodového systému či nikoli a následně pak evropské země abecedně podle českých názvů. Spojené státy americké jsou zařazeny na konec všech zemí s ohledem na jejich geografickou polohu.

Veškeré identifikované hodnotící zprávy jsou přílohou této monografie vypálené na datovém nosiči CD.

3. Země publikující hodnotící zprávy

3.1 BELGIE

V Belgii existuje „Výbor pro stárnutí“, který každoročně předkládá zprávu o dlouhodobých sociálních a rozpočtových dopadech stárnutí, která se týká sociálního zabezpečení a sociální asistence (tedy nejen důchodů). Zatímco ostatní instituce se soustředí pouze na dopady ekonomické, Výbor pro stárnutí předkládá také doporučení pro hospodářskou politiku a nabízí vysoce expertní rozbor.

Zpráva Výboru pro stárnutí je publikována každý rok (obvykle v měsíci červnu) v holandštině a francouzštině, všechny zprávy jsou přístupné na stránkách Federálního úřadu pro plánování: <http://www.plan.be/publications/publication.php?lang=en&TM=65&IS=63>. Jedenáctá zpráva, která byla vydaná v říjnu 2012, je ve francouzštině dostupná zde: http://www.plan.be/admin/uploaded/201210081218360.REP_CEVSCVV2012_10248_F.pdf

Výbor pro stárnutí je součástí „Nejvyšší rady pro veřejné finance“ (<http://docufin.fgov.be/intersalgen/hrfcsf/onzedienst/Onzedienst.htm>), která je součástí federálního ministerstva financí - Federální veřejné služby pro finance (<http://www.minfin.fgov.be>).

Nejvyšší rada pro veřejné finance je nezávislým orgánem, což vyplývá z jejího legislativního ukotvení. V praxi to znamená, že jak Nejvyšší rada pro veřejné finance, tak i Výbor pro stárnutí fungují jako respektované odborné skupiny. Nicméně jsou částečně politicky ovlivnitelné. Činnost Výboru pro stárnutí je financována vládou, a to z výdajů na federální veřejné služby.

Výbor pro stárnutí byl založen zákonem v roce 2001 (Wet van 5 September 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds, Belgisch Staatsblad, 14 September 2001). Stejným zákonem mu byla uložena povinnost předkládat každoročně zprávu o dlouhodobých sociálních a rozpočtových dopadech stárnutí, které se však nezaměřují pouze na oblast penzí, ale i na oblast sociálních služeb a sociálního zabezpečení jako celku.

Hlavní význam zpráv, které předkládá Výbor pro stárnutí, je vytvoření informační základny, na jejímž základě následně Nejvyšší rada pro veřejné finance formuluje svá doporučení. Zpráva Výboru a doporučení Nejvyšší rady pro veřejné finance poté společně tvoří základ pro přílohu státního rozpočtu (nazývanou „stříbrná poznámka“), na základě které pak vláda vytváří rámec své politiky v dané oblasti. Činnost Výboru pro stárnutí je tedy proto institucionalizována.

Nicméně zprávy Výboru nejsou nijak závazné v tom smyslu, že by musely být zcela určující pro politiku vlády nebo důvodem pro konkrétní opatření. Povinnost respektovat doporučení obsažená v těchto zprávách je pro vládu pouze politická. Vláda si může z těchto zpráv vzít inspiraci pro svá politická rozhodnutí a často tak také činí. Zprávy Výboru pro stárnutí jsou často zmiňovány a je na ně odkazováno, a to i v jiných než vládních publikacích.

Ze zkušeností Belgie jednoznačně vyplývá, že institucionalizované vypracovávání odborných zpráv nezávislými odborníky je velice žádoucí, neboť se tak předchází zneužívání této citlivé problematiky v politických debatách pro účely populistické politiky. Nicméně tyto zprávy často řeší pouze makroekonomické dopady, jako např.

3. Země publikující hodnotící zprávy

co by se stalo, kdyby nedošlo k žádné změně důchodového systému, případně jaký by byl dopad konkrétní politiky.

Jaká bude v Belgii konečná podoba té které určité politiky, pak závisí na politickém kompromisu a rozhodnutí na makroúrovni. Poté se pak řeší dopady takového opatření na mikroúrovni: jak vyrovnat rozpočet, jak řešit krátkodobé dopady, jaký bude okamžitý dopad, co může být řešeno politicky apod. Jinými slovy, politická rozhodnutí téměř vždy vycházejí z makroekonomické rozborů, ale stejně tak často neodpovídají objektivním potřebám. To je v Belgii dáno tím, že zmíněné zprávy jsou brány jen jako podklady pro konečné rozhodnutí a nikoli jako samotný politický nástroj.

Poměrně důležitá je v Belgii politická zodpovědnost vlády, tedy zda se bude předkládanými zprávami vláda řídit, či nikoli a jaký bude dopad, pokud se jimi vláda řídit nebude. V Belgii bohužel neexistuje žádná strukturální analýza dopadů konkrétně důchodové politiky, ani sociální politiky jako celku.

3.2 ESTONSKO

Povinnost zpracovávat rozborů důchodového systému v Estonsku leží společně na bedrech Ministerstva financí a Ministerstva sociálních věcí. Ministerstvo financí se zaměřuje na celkové výdaje a příjmy průběžně financovaného státního důchodového schématu a na fondově financovaná schémata. Ministerstvo sociálních věcí se zaměřuje spíše na distribuční aspekt, tedy na náhradové poměry, podmínky pro získání nároku na výplatu důchodů, speciální druhy důchodů. V Estonsku však neexistuje komplexní hodnotící zpráva o stavu či vývoji důchodového systému. Ale existují zde minimálně tři typy podobných zpráv:

- a) pravidelné zprávy zabývající se pouze některými (konkrétními) aspekty důchodového systému,
- b) ad hoc (jednorázové či nahodilé) zprávy ministerstev,
- c) ad hoc (jednorázové či nahodilé) zprávy nezávislých výzkumných institucí.

a) pravidelné zprávy

Ministerstvo financí aktualizuje své předpovědi o celkových příjmech a výdajích v prvním pilíři důchodového systému (PAYG) pravidelně každý rok. To se děje jako součást rozboru udržitelného stavu veřejných financí v Estonsku v tzv. „Programu stability“. Příklad takové zprávy je dostupný zde (pro rok 2011 v národním jazyce:) Ministry of Finance, „Stabiilsusprogramm 2011“ („Stability Programme 2011“), April 2011, Tallinn/ <http://www.fin.ee/doc.php?107451>

Další pravidelnou zprávou je pak pětiletá predikce budoucího vývoje příjmů a výdajů důchodového systému, která je obsažena v každoročním procesu schvalování státního rozpočtu. Příklad takové zprávy ke státnímu rozpočtu je dostupný zde (pro rok 2012 v národním jazyce): Ministry of Finance, „2012. aasta riigieelarve seaduse seletuskiri“ („Explanatory note of the state 2012 budget“), <http://www.fin.ee/doc.php?108795>

Podle zákona o státním důchodovém pojištění paragraf 26 odstavec (8) je vláda povinna minimálně jednou za pět let připravit rozbor finanční a sociální udržitelnosti systému důchodového pojištění. Tento rozbor se týká především dopadů valorizace důchodů - jak jednotlivých komponent valorizačního vzorce, tak jeho dopady na různé druhy důchodů. Na základě tohoto rozboru musí vláda předložit návrh valorizace parlamentu, který může ale navržené indexy změnit. Za tento rozbor zodpovídá Ministerstvo financí a rok 2013 je první rok, kdy musí být tento rozbor parlamentu předložen.

Ministerstvo financí také pravidelně čtvrtletně zveřejňuje zprávy o vývoji fondově financovaných důchodových schémat. Neobsahují však žádné predikce, pouze shrnují minulý vývoj. Příklad takové zprávy za rok 2012 je možné vidět např. zde: Ministry of Finance „Kohustusliku kogumispensioni statistika“ (Statistics on compulsory pension scheme), April 2012, http://files.ee.omxgroup.com/pensionikeskus/dokumendid/kogumispensioni_statistika_042012.pdf

I přestože Ministerstvo sociálních věcí nezveřejňuje pravidelně žádné zprávy o stavu důchodového systému, pravidelně ale monitoruje vývoj sociální situace důchodců. I když tato zjištěná fakta nejsou zveřejňována samostatně, jsou využita v jiných zprávách týkajících se např. sociálního vyloučení obyvatel Estonska, národní strategické sociální ochrany či sociálního začleňování. Většina z předběžných

3. Země publikující hodnotící zprávy

statistických rozborů, stejně jako historický vývoj penzí, zjišťování míry chudoby, distribuce penzí vychází z dat a výstupů Statistického úřadu Estonska nebo Národního výboru pro sociální pojištění (nositel pojištění - obdoba ČSSZ).

b) ad hoc zprávy ministerstev

Bud' Ministerstvo financí nebo Ministerstvo sociálních věcí zveřejňuje jednorázové zprávy týkající se důchodového systému. Většinou se jedná o případy, kdy je nutné vyřešit vyskytnuvší se problém (např. s nečekaným vývojem fondově financovaných důchodových schémat, budoucnost speciálních druhů důchodu nebo reforma invalidních důchodů). Tyto zprávy slouží jako podklad pro plánované legislativní změny. Závěry a doporučení vyplývající z těchto zpráv nejsou závazné, ale jsou často používány jako podklad pro veřejnou diskuzi o řešení vzniklého problému.

Příklady nedávných výzkumných zpráv např. zde (dostupné pouze v národním jazyce):

Ministry of Finance (2010), "Kohustusliku kogumispensioni kogemused finantskriisist" (Experience of the compulsory funded pension scheme during the financial crisis), March 2010, Tallinn.

Government of the Republic (2009), "Seletuskiri riikliku pensionikindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu juurde", the explanatory memorandum accompanying changes in the State Pension Insurance Act and other related acts, retrieved on 6 May 2011 at [http://www.riigikogu.ee/?page=pub_file&op=emsplain&content_type=application/rtf&file_id=888057&file_name=Riikliku%20pensionikindlustuse%20seletuskiri%20\(655\).rtf&file_size=999436&mnsensk=652+SE&fd=.](http://www.riigikogu.ee/?page=pub_file&op=emsplain&content_type=application/rtf&file_id=888057&file_name=Riikliku%20pensionikindlustuse%20seletuskiri%20(655).rtf&file_size=999436&mnsensk=652+SE&fd=)

V některých případech je pak vznik těchto zpráv legislativně ukotven. Např. zákon o důchodovém pojištění (paragraf 61) ukládá za povinnost vládě, aby zpracovala rozbor vztahující se k dopadům růstu důchodového věku na sociální a finanční udržitelnost systému důchodového pojištění a rozbor alternativních možností či návrh jiných změn v důchodovém věku nebo představení flexibilního důchodového věku do roku 2019.

c) ad hoc zprávy nezávislých institucí

V případě, že je k vypracování zprávy týkající se důchodového systému zapotřebí více specializovaných expertů, může samo ministerstvo práce a sociálních věcí (se svolením vlády) požádat o vypracování této zprávy nějakou nezávislou výzkumnou institucí. Příklady takovýchto zpráv zde (dostupné v národním jazyce): Aaviksoo, Ain; Kruus, Priit; Leppik, Lauri; Sikkut, Riina; Veldre, Vootele; Võrk, Andres, (2011) "Eesti sotsiaalkindlustuse jätkusuutlikku rahastamise võimalused" ("Opportunities for sustainable financing of social security system in Estonia"), Praxis Center for Policy Studies, Tallinn, retrieved from: http://www.praxis.ee/fileadmin/tarmo/Projektid/Tervishoid/Eesti_tervishoiu_rahastamise_jatkusuutlikkus/Eesti_sotsiaalkindlustussuesteemi_jaetkusuutliku_rahastamise_voimalused_taeisversioon.pdf ISBN 978-9985-9667-6-1.

Jedná se o hlavní výzkumnou zprávu, která vznikla na objednávku Ministerstva financí a která se týká některých aspektů zdravotního a sociálního pojištění a pojištění v nezaměstnanosti. Zpráva analyzuje 55 možností, jak pomocí reformních změn zachovat sociální systém dlouhodobě udržitelný, tj. zvažuje změny od drobných parametric-

kých změn, či změny v sociální dani až po systémovou změnu celého systému (soukromé zdravotní pojištění, flexibilní důchodový věk). Tato zpráva zároveň obsahuje predikci o stavu příjmů, výdajů a náhradového poměru v důchodovém systému.

3.3 FINSKO

Ve Finsku dlouhodobě funguje „Finské centrum pro důchody“, které permanentně vyhodnocuje vývoj budoucích zákonných důchodových nároků, stav fondů, vývoj příspěvků a průměrnou úroveň důchodů. Nejnovější zpráva „Zákonné penze - dlouhodobé projekce 2011“ byla vydána v listopadu 2011 (v květnu 2012 v angličtině). Další zpráva je plánována na rok 2013 (2014 anglicky). Zpráva je v anglickém jazyce dostupná zde: http://www.etk.fi/en/service/home/770/publications?contentPath=en%2Fjulkaisut%2Fresearch_publications%2Freports%2Fstatutory_pensions_in_finland_long_term_projections_2011

Výše uvedený druh zprávy obsahuje dlouhodobé projekce na dobu 60-70 let a tyto zprávy jsou vydávány každé dva až tři roky. Poslední zprávy vyšly v letech 2007, 2009 a 2011. Ve zprávě z roku 2011 jsou projekce důchodového systému na období 2011-2080.

Zprávy zpracovává Finské centrum pro důchody (http://www.etk.fi/en/service/about_us/1222/about_us), které není závislé na vládě nebo jiných institucích. Nicméně Ministerstvo sociálních věcí a zdravotnictví jmenuje členy, předsedu a místopředsedu představenstva. Dále je také Finské centrum pro důchody pod přímým dohledem Ministerstva.

Systém správy důchodového systému a dohled nad důchodovým schématem je pak podrobně popsán zde: http://www.etk.fi/en/service/administration_and_supervision/1428/administration_and_supervision.

Finské centrum pro důchody je financováno z pojistného do PAYG pilíře placeného zaměstnavateli a zaměstnanci. Není financováno z daní či vládou. Publikování těchto zpráv Finským centrem pro důchody je dáno víceméně tradicí. Neexistuje žádná legislativa nařizující vydávání zpráv.

Závěry publikovaných zpráv nejsou pro nikoho závazné. Nicméně, zprávy jsou jedním z klíčových dokumentů pro vývoj důchodového schématu. Projekce obsažené ve zprávách přinášejí informace, jak se budou vyvíjet důchodové výdaje, výše důchodů, příspěvková sazba atd., pokud se naplní předpoklady ohledně populačního a ekonomického vývoje a pokud by legislativa v oblasti důchodů zůstala nezměněna. Projekce jsou rovněž používány k vyhodnocení změn v důchodovém schématu. Tyto projekce jsou velmi hodnotným nástrojem pro ovlivňování dalšího vývoje důchodového systému.

3.4 FRANCIE

Ve Francii byla v roce 2000 zřízena "Poradní rada pro důchody" (Conseil d'orientation des retraites), která předkládá pravidelné zprávy o stavu a vývoji důchodového systému předsedovi vlády. Rada monitoruje situaci v povinném důchodovém schématu, vypracovává jeho středně- a dlouhodobý výhled s ohledem na ekonomické, sociální a demografické trendy a formuluje své návrhy a doporučení.

Zprávy vycházejí minimálně jednou za dva roky, některé z nich jsou zaměřeny na určité dílčí aspekty (parametry) důchodového systému. Minimálně jednou za pět let je Rada povinna vypracovat projekce finanční situace důchodového systému.

Zprávy o situaci v důchodovém systému publikuje Poradní rada pro důchody od roku 2001. Mezi lety 2000-2003 tato instituce vypracovávala pouze nahodile zprávy premiérovi, organizovala konference týkající se důchodového systému a publikovala dokumenty pro odbornou debatu. Od roku 2003 má Rada mandát rozšířený o povinnost vypracovávat pravidelné podrobné důchodové rozborů, včetně formulací doporučení a nabídnutí více variant při řešení aktuálně zjištěných důchodových problémů. V současné době má Rada 39 členů a tvoří ji zástupci zaměstnanců, zaměstnavatelů ze soukromého i veřejného sektoru, dále jsou v Radě zástupci rodin, důchodců, mládeže, ale také zástupci dotčených ministerstev a důchodoví experti. Rada je oficiálně nezávislým orgánem, který ale vznikl z vládní iniciativy. Více o Poradní radě pro důchody (ve francouzském a anglickém jazyce) je možné nalézt zde: <http://www.cor-retraites.fr/>.

Vznik a provoz Poradní rady pro důchody je financován z vládních zdrojů, neboť vláda je jejím zřizovatelem. Vláda také po vzniku Rady uložila svým nařízením ze dne 10.5.2000 Radě povinnost vypracovávat zprávy o situaci v důchodovém systému (s minimální periodicitou 2 roky). Od 21.8.2003 je pak povinnost vypracovávat zprávy dána legislativně, a to zákonem č. 2003-775 z 21. srpna 2003, o reformě důchodů (článek 6).

Zprávy publikované Radou jsou primárně určeny předsedovi vlády a parlamentu, ale jsou veřejně dostupné i na internetu, aby se mohla široká veřejnost seznámit se závěry a doporučeními Rady. Zprávy Rady lze nalézt ve francouzském jazyce zde: <http://www.cor-retraites.fr/rubrique3.html>.

V roce 2006 publikovala Rada zprávu obsahující projekce finanční situace důchodového systému do roku 2020 a 2050, které byly poté v roce 2007 přepracovány. Vzhledem k tomu, že tyto projekce byly vypracovány ještě před ekonomickou a finanční krizí, která propukla v roce 2008, předložila Rada v dubnu 2010 jejich aktualizaci ve své zprávě "Retraites: Perspectives actualisées à moyen et long terme en vue du rendez-vous de 2010", kdy se zaměřila na to, do jaké míry by mohla krize ovlivnit důchodový systém nejen z krátkodobého a střednědobého, ale i z dlouhodobého hlediska v horizontu let 2020, 2030 a 2050. Informace o aktuálním stavu důchodového systému jsou součástí zprávy "Retraites: annuités, points ou comptes notionnels? Options et modalités techniques", která byla zveřejněna rovněž v roce 2010.

V prosinci 2012 by měla Rada schvalovat svou novou zprávu obsahující finanční projekce v horizontu roku 2060, v lednu 2013 pak zprávu o stavu důchodového systému.

3. Země publikující hodnotící zprávy

Zprávu obsahující aktualizované projekce finanční situace důchodového systému z roku 2010 "Retraites: Perspectives actualisées à moyen et long terme en vue du rendez-vous de 2010" lze nalézt zde: <http://www.cor-retraites.fr/IMG/pdf/doc-1709.pdf>.

Zprávu obsahující informace o aktuálním stavu důchodového systému z roku 2010 "Retraites: annuités, points ou comptes notionnels? Options et modalités techniques" lze nalézt zde: <http://www.cor-retraites.fr/IMG/pdf/doc-1773.pdf>.

3.5 IRSKO

V Irsku je každých pět let publikován Pojistně matematický přehled fondu sociálního pojištění (Actuarial Review of the Social Insurance Fund). První taková zpráva byla publikována v roce 2002. Fond sociálního pojištění je základním kamenem irského systému sociálního pojištění, do kterého jsou odváděny příspěvky na sociální pojištění. Z fondu jsou pak vypláceny jak krátkodobé dávky - peněžité pomoci v mateřství, podpora v nezaměstnanosti, příspěvek na péči či nemocenské dávky, tak i dávky dlouhodobé - důchody.

Aktuální zpráva přináší stav fondu sociálního pojištění k 31.12.2010 a představuje dlouhodobé projekce na 55 let dopředu - od roku 2011 do roku 2066. Tento nový pojistně matematický přehled aktualizuje zprávu z roku 2005 a zohledňuje politická rozhodnutí, ekonomické a demografické změny za poslední 5leté období.

Smyslem pojistně-matematického přehledu je předkládat politikům návrhy změn v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu ve vztahu k systému sociálního pojištění. Zpráva se též věnuje vhodnému nastavení příspěvkové sazby tak, aby v budoucnu byly všechny dávky financovatelné a celý systém sociálního pojištění zůstal udržitelný.

Důvodem k vydávání zpráv byly výkyvy v deficitech ve fondu sociálního pojištění, které musely být řešeny, a bylo žádoucí, aby byly do budoucna předvídatelné. Zprávy přinášejí podklady pro pochopení dynamiky vývoje fondu sociálního pojištění jako základ pro tvorbu politik, které by měly zajistit dlouhodobou udržitelnost fondu sociálního pojištění.

Zprávy jsou vydávány na základě legislativy v oblasti sociálního zákoníku (sekce 7A sociálního zákoníku 1998 pro první zprávu). V zákoně je stanoven 5letý interval publikování zpráv. První přehled byl publikován v roce 2002 a přinášel stav fondu sociálního pojištění k 31.12.2000 a obsahoval predikce vývoje na léta 2001-2056. Základním cílem zpráv je určit stav fondu sociálního pojištění a předpovědět jeho střednědobý a dlouhodobý vývoj, to vše s pětiletým intervalem revizí.

Každá z dosud vydaných zpráv byla zpracována jinou institucí na základě individuální smlouvy mezi ministerstvem a danou společností. V roce 2002 zprávu zpracovalo Pojistně-matematické oddělení vlády Velké Británie, zpráva z roku 2007 byla zpracována poradenskou firmou Mercer Human Resource Consulting a zpráva z roku 2012 byla zpracována poradenskou firmou KPMG. Společnosti jsou vybírány na základě výběrového řízení. Zprávy jsou financovány z rozpočtu Ministerstva sociální ochrany.

Zprávy jsou předávány ke schválení a k využití parlamentu a senátu.

Aktuální zpráva za rok 2010 (publikována v r. 2012) je v anglickém jazyce k nalezení zde: <http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/Finance/Documents/2010ActuarialReview.pdf>

Zpráva za rok 2005 (publikována v r. 2007) je v anglickém jazyce k nalezení zde: <http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/Finance/Documents/actrev311205.pdf>

První zpráva, která byla publikována, je za rok 2000 (publikována v 2002) a v anglickém jazyce je k nalezení zde: <http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/Finance/Documents/actrev311200.pdf>

3.6 ITÁLIE

Až do roku 2012 byla hodnotící zpráva o „finančním stavu povinného důchodového systému“ vydávána organizační složkou Ministerstva práce a sociálních věcí pro hodnocení důchodových výdajů (Nucleo di valutazione della spesa previdenziale), která byla vytvořena zákonem (art. 1, § 44 zákona 335/1995). Činnost této složky však byla časově omezena na dobu určitou a její mandát vypršel 8.9.2012. Jejím smyslem bylo hodnotit vývoj důchodového systému a zejména výdajů na důchodové zabezpečení a též hodnotit faktory, které jsou zodpovědné za vývoj těchto výdajů. Hodnotící zpráva obsahuje každý rok statistické informace o vývoji důchodového systému od roku 1989, přehled aktuálních změn v oblasti důchodové legislativy a též dlouhodobé projekce vývoje důchodového systému. Ve zprávě z roku 2012 jsou obsaženy projekce do roku 2060. V této zprávě je pak věnován poměrně velký prostor vysvětlení změn v důchodovém věku, který se v Itálii zvyšuje velmi podobným způsobem jako v ČR - pro jednotlivé skupiny generací je důchodový věk postupně zvyšován o několik měsíců - s cílovým stavem důchodového věku 71 let a 3 měsíce v roce 2065.

Zákonem č. 243/2004 byla posílena úloha této organizační složky ministerstva, když převzala zodpovědnost nad dohledem při vytváření a správě centrálního registru všech aktivních pracovníků. Zákonem č. 296 z 27. prosince 2006 pak byla dále rozšířena pravomoc této složky na monitorování vývoje soukromých důchodových fondů a dohledem a schvalováním jejich výročních zpráv. K dalšímu posílení pravomocí došlo ministerskou vyhláškou z 26.8.2009, kdy byla tato složka pověřena monitorovacími aktivitami systému sociálního zabezpečení.

Aktivity tohoto oddělení lze popsat následovně:

Vydávání každoročních zpráv o povinném státním systému důchodového zabezpečení, které se předkládaly ministru práce a sociálních věcí. Smyslem těchto zpráv bylo zachytit každoroční výsledek hospodaření důchodového systému ve vztahu k HDP a zaměřit se na kritické otázky v oblasti vývoje výdajů na důchody.

Publikování monitorovacích zpráv o vývoji penzijních fondů - oddělení pro hodnocení důchodových výdajů je zpracovávalo na základě výročních zpráv jednotlivých penzijních fondů.

Dohled nad vytvořením a správou centrálního registru všech pracujících, který by měl v budoucnu sloužit k prognózám budoucího vývoje důchodového systému.

Jelikož však mandát této organizační složky v roce 2012 vypršel, očekává se v nejbližší době jmenování nového podpůrného oddělení, které by pokračovalo v pravidelném vydávání hodnotících zpráv o stavu důchodového systému.

Poslední publikovaná každoroční zpráva o „finančním stavu povinného důchodového systému“ z roku 2012 je k nalezení (v národním jazyce) zde: http://www.lavoro.gov.it/NR/rdonlyres/81A8A875-A2F2-4FE6-8F50-A89F5F1A4F9C/0/Rapporto_NUVASP_04_2012.pdf

Dále jsou pak v Itálii publikovány hlavními nositeli pojištění INPS (Italská správa sociálního zabezpečení) a INAIL (Národní institut pro pojištění proti pracovním úrazům) výroční zprávy, které jsou předkládány ke schválení Účetnímu auditorskému dvoru (nezávislý dohledový vládní orgán) a příslušným oborovým ministerstvům (Ministerstvo

práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo financí). Tyto zprávy však neobsahují žádné prognózy a mají spíše popisný charakter.

Jak bylo řečeno výše, výroční zprávy a účetní uzávěrky vydávané nositeli pojištění (INPS a INAIL) jsou předkládány k auditu k Účetnímu auditorskému dvoru. Ten pak předkládá vládě vlastní zprávu s důrazem na dlouhodobou udržitelnost důchodového systému a také hodnotící závazky systému plynoucí z očekávaných výplat dávek v budoucnu.

Každoroční zpráva publikovaná organizační složkou MPSV pro hodnocení důchodových výdajů je prostřednictvím ministra práce a sociálních věcí předkládána vládě.

Zprávy jsou hrazené buď z rozpočtu MPSV či z rozpočtu jednotlivých nositelů pojištění.

Publikování hodnotící zprávy o důchodovém systému bylo povinné, a to na základě této legislativy (zákon č. 335/1995 - odst. 1, § 44, zákon č. 243/2004, ministerská vyhláška z 26. srpna 2009).

Hodnotící zpráva je určena převážně vládě, která by měla pak činit na jejím základě legislativní úpravy v důchodovém systému. Hlavním cílem zprávy je udržet kontrolu nad výdaji důchodového systému a zhodnotit dlouhodobou udržitelnost systému povinného důchodového pojištění na základě dlouhodobých projekcí, které jsou ve zprávě publikovány.

Zpráva je dále využívána Účetním auditorským dvorem, který (nejenom) na jejím základě publikuje svou vlastní zprávu o udržitelnosti důchodového systému.

3.7 KYPR

V rámci základního všeobecného pojišťovacího schématu na Kypru (který zahrnuje všechny zaměstnance v privátním sektoru a OSVČ) je pověřen pojiště-matematický odbor Ministerstva práce a sociálního pojištění vypracovávat pojiště-matematickou zprávu o stavu důchodového systému. Pro pracovníky veřejného sektoru, kteří spadají do gesce Ministerstva financí, neexistuje povinnost zpracovávat studii tohoto druhu.

Pojiště-matematická zpráva o stavu důchodového systému je zpracovávána pravidelně a vychází každé tři roky. Zodpovědné za publikaci této hodnotící zprávy je Ministerstvo práce a sociálního pojištění - konkrétně pak jeho pojiště-matematický odbor.

Zpráva vždy přináší přehled vývoje v oblasti sociálního pojištění za poslední 3 roky a přináší dlouhodobé predikce vývoje - poslední zpráva obsahuje predikci do roku 2060. Zpráva vždy obsahuje doporučení pro dlouhodobou finanční udržitelnost systému sociálního pojištění.

Vydávání této zprávy je zakotveno legislativně (sekce 76(2) Sociálního zákoníku), a jelikož je vypracovávána v rámci běžné činnosti ministerstva, nejsou na ni vyčleněny žádné speciální prostředky, ale práce na ní jsou hrazeny z běžného rozpočtu ministerstva.

Pojiště-matematickou zprávu využívá hlavně příslušné Ministerstvo práce a sociálního pojištění, parlament a sociální partneři. Zprávě není dopřávána široká publicita, ale skupiny, které mají o zprávu zájem, o ni mohou požádat ministerstvo. Na základě dříve vydaných zpráv přijalo ministerstvo změny, které se pozitivně projevily ve finanční situaci celého schématu. Lze konstatovat, že ačkoli závěry zpráv nejsou právně závazné, přesto jsou ministerstvem respektovány.

Poslední zpráva z roku 2009 je v anglickém jazyce dostupná zde: [http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sid.nsf/All/FD19FDBE45E2ECEFC225794900218991/\\$file/ActVal%20Report_31.12.2009.pdf?OpenElement](http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sid.nsf/All/FD19FDBE45E2ECEFC225794900218991/$file/ActVal%20Report_31.12.2009.pdf?OpenElement)

3.8 LITVA

Samostatná hodnotící zpráva pouze o důchodovém systému není v Litvě pravidelně publikována. Nicméně vývoj důchodového systému je každoročně hodnocen společně s ostatními prvky sociálního systému Litvy v tzv. „Sociální zprávě“, kterou vydává Ministerstvo sociálního zabezpečení a práce. Důchodové části a sociálnímu pojištění je věnována celá jedna kapitola (z osmi), v roce 2011 měla rozsah 30 stran (z celkových 240). Obsahově je publikovaná zpráva podobná popisné části pojistně-matematických zpráv vydávaných MPSV v ČR, když informuje o vývoji parametrů sociálního pojištění, přijatých legislativních změnách, minulém vývoji apod. Ve zprávě zcela chybí projekce budoucího vývoje. Zpráva je publikována v národním jazyce a angličtině, k nahlédnutí zde: <http://www.socmin.lt/index.php?93931350>

Na konci roku 2011 byla skupinou výzkumníků mimořádně vydána zvláštní „zpráva o vlivu důchodového systému na udržitelnost veřejných financí, dlouhodobých vývojových trendech a očekávaných změnách v důchodovém systému Litvy (Lietuvos pensijų sistemas vystymosi ilgalaikių tendencijų bei joje numatomų pokyčių įtakos Lietuvai viešųjų finansų tvarumui ataskaita)(dále jen „Zpráva 2011“). Byla vydána pouze v národním jazyce, k nahlédnutí je zde: <http://www.socmin.lt/index.php?1606775163>

Zprávy týkající se penzijních fondů byly vydávány čtvrtletně Komisí pro cenné papíry. Od roku 2012 tyto zprávy vydává Litevská centrální banka, která současně vykonává dohled nad penzijními fondy. Zprávy jsou ale spíše popisné a vydávány jsou pouze v národním jazyce, dostupné zde: http://www.lb.lt/2011_m_iv_ketv_ir_2011_m_ii_pakopos_pensiju_fondu_veiklos_apzvalga

Za vydávání Sociální zprávy je zodpovědné Ministerstvo sociálního zabezpečení a práce. Zpráva 2011 byla vydána v rámci projektu „Zhodnocení a účast Litvy ve výzvách EU“, který byl řízen Ministerstvem zahraničních věcí. Zprávy o penzijních fondech jsou vydávány Litevskou centrální bankou (před rokem 2012 Komisí pro cenné papíry).

Sociální zpráva byla financována vládou. Zpráva 2011 byla financována Evropským sociálním fondem. Zprávy o penzijních fondech jsou financovány Litevskou centrální bankou.

Vydávání Sociální zprávy je víceméně již tradiční. Není tedy dána zákonná povinnost takovou zprávu vydávat. Zpráva 2011 byla vydána na základě společné iniciativy Ministerstva sociálních věcí a práce a Ministerstva zahraničních věcí. Byla publikována pouze na webových stránkách Ministerstva sociálního zabezpečení a práce. Vydávání zpráv o penzijních fondech spadá do regulační činnosti Litevské centrální banky.

Sociální zpráva je určena hlavně široké veřejnosti. Závěry jsou víceméně popisné, tudíž ani nemohou být závazné. Zpráva 2011 byla určena především pro nositele hospodářské politiky. Výsledky nejsou závazné, pouze mají politikům poradit. Zprávy o penzijních fondech jsou určeny pro širokou veřejnost, podílníky ve fondech, manažery atd.

Vědečtí pracovníci v Litvě zabývající se důchodovým systémem si uvědomují, že pravidelné zprávy o celém důchodovém systému (publikovány alespoň jednou za několik málo let) by byly velmi užitečné pro lepší porozumění situace důchodového systému a pro smysluplné změny v důchodové politice. Současně publikované zprávy

3. Země publikující hodnotící zprávy

jsou víceméně popisné, nejsou analytické a těžko tak mohou být označovány jako zprávy, které by vyhodnocovaly aktuální stav důchodového systému.

3.9 LUCEMBURSKO

Lucemburský důchodový systém je průběžně financovaný, pojistné je placeno jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli. Pojistná sazba příspěvků na důchodové pojištění je zákonem zafixována na období sedmi let. Aktuální sedmileté období začalo v roce 2006 a skončí tak na konci tohoto roku. V paragrafu 238, odstavci 5 zákoníku sociálního zabezpečení je stanoveno, že pojistná sazba příspěvků na sociální pojištění bude pro každé období upravena speciálním zákonem na základě bilance za uplynulé období a pojistně-matematických projekcí pro příští období, které předkládá speciální útvar Ministerstva sociálního zabezpečení, které dohlíží na provádění systému sociálního zabezpečení. Úprava pojistné sazby se dělá s ohledem na celkovou udržitelnost důchodového systému. S ohledem na výše uvedenou legislativu byla pojistně-matematická zpráva o stavu důchodového systému vydávána každých 7 let.

V roce 2012 bude zároveň se sedmiletou pojistně-matematickou zprávou předložen návrh zákona o rozsáhlejší důchodové reformě, a tím pádem se tato pojistně-matematická zpráva stane součástí tohoto zákona. Kromě toho tento návrh zákona předpokládá úpravu zmíněného paragrafu 238 tak, že dojde k prodloužení sedmiletého období, během kterého musí být garantován vyrovnaný účet důchodového pojištění na dobu 10 let. Aby bylo možno této finanční rovnováhy důchodového systému dosáhnout, je součástí návrhu zákona též ustanovení, že pojistně-matematická zpráva o důchodovém systému bude publikována každých 5 let na začátku a v polovině 10letého období finanční stability důchodového systému. Jakmile by závěry pojistně-matematické zprávy publikované v polovině hodnoceného období ukázaly, že na základě vývoje demografických, ekonomických a ostatních relevantních ukazatelů není možné důchodový systém udržet jako vyrovnaný, dojde ihned k úpravě pojistné sazby a bude stanoveno nové 10leté období, pro které bude tato sazba aplikována.

Pravidelné pojistně-matematické zprávy o systému sociálního zabezpečení, včetně důchodového systému, publikuje Generální inspektorát sociálního zabezpečení, který spadá pod Ministerstvo sociálního zabezpečení. Kompetence GISZ jsou vymezeny zákonem. Ačkoli je GISZ jediným autorem zodpovědným za vydávání pojistně-matematických zpráv, je třeba zmínit, že úzce spolupracuje s Národním ústavem statistiky a ekonomických studií a s Výzkumným centrem pro populaci, chudobu a socioekonomickou politiku. Generální inspektorát sociálního zabezpečení je vládní organizací, jeho posláním je pravidelně analyzovat sociální systém, a tak jsou hodnotící zprávy plně financovány z veřejného rozpočtu.

Činnost Generálního inspektorátu je dána zákonem, konkrétně v oblasti důchodů stanovováním příspěvkové sazby důchodového pojištění na období 7 let právě na základě pojistně-matematických zpráv.

Pojistně-matematická zpráva je v plném znění publikována na webových stránkách Ministerstva sociálního zabezpečení www.mss.public.lu. Poslední samostatně vydaná pojistně-matematická zpráva byla vydána v roce 2005 a hodnotila období z let 1999-2005 a předpokládaný demografický vývoj. Zprávu vydal Generální inspektorát sociálního zabezpečení, viz: http://www.mss.public.lu/publications/bilan_actuariel/bilan_1999_2005.pdf (pouze v národním jazyce – francouzsky)

V roce 2012 byly přijaty zákony, které se týkají sociální oblasti. Jednak zákon o sociálním zabezpečení, dále zákon, kterým se upravuje zákon z roku 1998, o důchodových schématech pro státní zaměstnance a zaměstnance u drah, a dále zákoník práce. V důvodové zprávě je popsán stávající sociální systém, jeho historie a to, co nového zákon přinese (viz: http://www.chd.lu/wps/PA_1_084AIVIMRA06I432)

3. Země publikující hodnotící zprávy

7I10000000/FTSByteServingServletImpl/?path=/export/exped/sexpdata/Mag/172/075/107714.pdf (pouze v národním jazyce - francouzsky). Tuto zprávu vydala lucemburská vláda.

Pojistně-matematická zpráva o důchodovém systému je určena primárně pro ministerstvo. Dále je pak dostupná a určena pro sociální partnery, parlament a širokou veřejnost. Je základem pro parametrické nastavení pro následujících 7 let. Je také materiálem pro expertní komentáře, zejména z pozice sociálních partnerů, ekonomických a sociálních výborů, centrální banky, vědeckých a mezinárodních institucí.

Zde uvedená pravidelná sedmiletá zpráva o lucemburském důchodovém systému se týká pouze základního veřejného důchodového systému. Druhý a třetí pilíř sice nabývají na významu, nicméně hrají stále marginální roli. Podobné zprávy o těchto pilířích publikuje také Generální inspektorát, ale i jiné nezávislé instituce.

3.10 MALTA

V oblasti maltského důchodového systému existuje poměrně nově důležitá aktivita, která spočívá v povinnosti vlády předkládat každých pět let Strategický přehled o vývoji důchodového systému, který zhodnocuje důchodový systém v uplynulých pěti letech, a to s doporučeními k zajištění budoucí udržitelnosti a sociální solidarity. Zpráva obsahuje též dlouhodobé projekce vývoje důchodového systému na Maltě (do roku 2060). Povinnost vlády vydávat takový přehled byla stanovena v roce 2006 v rámci zprávy „Proces důchodové reformy“. Zde byla předložena doporučení směřující k dosažení „vyrovnanosti, udržitelnosti a sociální solidarity (jak říká článek 64B zákona o sociálním zabezpečení). Tento dokument je dostupný zde: <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lom&itemid=8794&l=1>

První Strategický přehled byl předložen v maltském parlamentu 14. prosince 2010. Při jeho přípravě a při přípravě doprovodných zpráv konzultovala „pracovní skupina pro důchodový systém“ danou problematiku s ústavními orgány, penzijními fondy a se Světovou bankou. Odkaz na zprávu viz zde: <https://secure3.gov.mt/socialpolicy/download.aspx?id=1233> , komplexní stránky o dané problematice pak zde: https://secure3.gov.mt/socialpolicy/SocProt/social_benefits/pensions_reform/post_consultation_report.aspx

Za předložení Strategického přehledu o vývoji důchodového systému parlamentu je zodpovědný ministr sociálního zabezpečení. Nicméně zpráva jako taková nereflektuje názory celé vlády. První zpráva z roku 2010 byla připravena expertním týmem, sestaveným vládou. V tomto expertním týmu však členové vlády nebyli. Šlo víceméně o nezávislé odborníky, kteří měli připravit návrh parametrických změn důchodového systému a předložit další doporučení týkající se možné reformy důchodového systému. Činnost této expertní skupiny byla financována z vládních zdrojů.

Strategický přehled o vývoji důchodového systému je zpracováván na základě článku 64B zákona o sociálním zabezpečení, který zavazuje vládu k tomu, aby v maximálně pětiletých intervalech ověřovala zdraví, udržitelnost a solidaritu maltského důchodového systému s tím, že případná doporučení mají být předkládána ministrem penzí Výboru sociálních věcí maltského parlamentu.

Strategický přehled je určen primárně parlamentu. Na základě dlouhodobých projekcí v přehledu obsažených je pak případně upravován zákon o sociálním zabezpečení tak, aby byl dlouhodobě vyrovnaný a poskytoval přiměřené zabezpečení ve stáří. Publikovaný přehled je závazný, nicméně přijímání konkrétních změn důchodového systému už vynutitelné není. Zpráva je také volně dostupná odborné veřejnosti, zástupcům penzijních fondů, zaměstnavatelům a všem relevantním aktérům na poli důchodové agendy.

Strategický přehled obsahuje hloubkový technický rozbor systému. Doporučení ke změnám jsou však formulována relativně vágně, aby bylo možné dosáhnout kompromisu mezi různými názorovými a zájmovými proudy.

3.11 NĚMECKO

V Německu je v oblasti hodnocení důchodového zabezpečení publikováno mnoho hodnotících zpráv. Níže přinášíme jejich přehled.

Spolková vláda zveřejňuje každoročně Zprávu o důchodovém pojištění, která zachycuje vývoj zákonného důchodového pojištění v minulosti, v současnosti a obsahuje i projekce do budoucnosti.

Zpráva zahrnuje především následující aspekty důchodového systému:

Přehled o předpokládaném vývoji finanční situace důchodového pojištění v příštích pěti kalendářních letech, který je vypracován na základě aktuálního odhadu střednědobého vývoje ekonomiky. Tyto výpočty tvoří těžiště zprávy. Dále zpráva obsahuje modelové propočty týkající se vývoje příjmů a výdajů, rezerv a příspěvkové sazby v příštích 15 kalendářních letech. Zde se jedná o předběžné modelové výpočty, ale nejedná se o prognózy budoucího finančního vývoje. Samostatně pak zpráva též řeší situaci ve vývoji důchodů v nových spolkových zemích. O vývoji důchodů v nových zemích budou zpracovávány informace odděleně do té doby, dokud situace v oblasti mezd a platů v nových zemích nebude obdobná jako situace ve starých zemích. Zpráva je k nalezení zde (v národním jazyce): http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/rentenversicherungsbericht-2011.pdf?__blob=publicationFile

Zpráva je vypracovávána na základě zákonné povinnosti podle § 154 VI. knihy sociálního zákoníku a vychází jednou ročně. Zprávu připravuje Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí a je hrazena ze státního rozpočtu v rámci vládních výdajů. Zpráva je primárně určena pro spolkovou vládu, regulační autority, sociální a politickou diskusi. Charakter zprávy je spíše informativní, pro tvůrce politiky nemá závazný charakter.

Jednou za každé volební období je Zpráva o důchodovém pojištění doplněna o Zprávu o zabezpečení ve stáří. Zpráva o zabezpečení ve stáří poskytuje přehled o financování a dávkách systémů zabezpečení ve stáří, které jsou zcela nebo částečně financovány z veřejných prostředků, a o příjmové situaci osob, které pobírají dávky z těchto systémů. K tomu zachycuje rozšíření podnikového a soukromého zabezpečení ve stáří a vývoj úrovně celkového zabezpečení typických důchodců. Zpráva je k nalezení zde (v národním jazyce): http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/rentenversicherungsbericht-2008-ergaenzender-bericht.pdf?__blob=publicationFile

Zpráva je vypracovávána jednou za 4 roky na základě zákonné povinnosti podle § 154 VI. knihy sociálního zákoníku. Zprávu připravuje Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí a je hrazena ze státního rozpočtu v rámci vládních výdajů. Zpráva je primárně určena pro spolkovou vládu, regulační autority, sociální a politickou diskusi. Charakter zprávy je spíše informativní, pro tvůrce politiky nemá závazný charakter.

Sociální poradní výbor (od roku 1958) poskytuje každoročně své expertní stanovisko ke Zprávě o důchodovém pojištění. Toto stanovisko lze nalézt zde (v národním jazyce) http://www.sozialbeirat.de/files/2011-11-29_gutachten_rentenversicherungsbericht_2011.pdf Expertní stanovisko z roku 2008 je dostupné i v anglickém jazyce zde: http://www.sozialbeirat.de/files/2008_gsac_report_2008.pdf

Sociální poradní výbor se skládá z 12 členů - zástupců zaměstnavatelů, zaměstnanců, akademických pracovníků působících v ekonomických či sociálních vědách, zástupce německé národní banky a dalších. Sociální poradní výbor spadá pod Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí a jeho činnost je hrazena ze státního

rozpočtu. Svou expertízu publikuje každoročně a není právně závazná. Povinnost publikovat toto expertní stanovisko ke Zprávě o důchodovém pojištění je zakotvena v § 155 VI. knihy sociálního zákoníku. Je určeno zejména pro vládu a k širší politické diskuzi.

Ekonomickou situaci důchodového systému pak každoročně hodnotí Výroční zpráva Německého výboru ekonomických expertů. V národním jazyce je dostupná zde (8 kapitola str. 310-326): http://www.sachverstaendigenrat-wirtschaft.de/fileadmin/dateiablage/download/gutachten/ga11_ges.pdf

Povinnost vydávat tuto zprávu má Německý výbor ekonomických expertů stanovenou ve spolkové sbírce zákonů č. I, strana 685. Činnost výboru je hrazena z vládních výdajů, závěry zprávy jsou pak využívány pro potřeby vlády a k politické diskuzi. Zpráva není právně závazná.

Ministerstvo vnitra pak publikuje jednou za volební období Zprávu o důchodovém zabezpečení zaměstnanců ve veřejných službách, která obsahuje popis situace a vývoje důchodového zabezpečení zaměstnanců ve veřejných službách. Poslední publikovaná zpráva je k dispozici zde (v národním jazyce): <http://www.bmi.bund.de/cae/servlet/contentblob/529116/publicationFile/26798/versorgungsbericht4.pdf>

Tato zpráva je využívána vládou, je hrazena z rozpočtu ministerstva vnitra a není právně závazná.

3.12 PORTUGALSKO

Portugalská vláda má zákonnou povinnost každoročně publikovat oficiální Zprávu o udržitelnosti systémů sociálního zabezpečení. Tato zpráva je vydávána jako příloha obecné zprávy ke státnímu rozpočtu (str. 237 obecné zprávy 2012). Obecná zpráva ke státnímu rozpočtu na rok 2012 je k nalezení zde (v národním jazyce): <http://www.dgo.pt/politicaorcamental/Paginas/OEpagina.aspx?Ano=2012&TipoOE=Proposta+de+Or%u00e7amento+do+Estado&TipoDocumentos=Lei+%2f+Mapas+Lei+%2f+Relat%u00f3rio>

Zpráva je publikována na základě zákona o sociálním pojištění. Za vypracování zprávy je zodpovědné Ministerstvo financí. Náklady na zprávu jsou hrazeny z běžného rozpočtu ministerstva

Zpráva o finanční udržitelnost systémů sociálního zabezpečení obsahuje dlouhodobé projekce finanční udržitelnosti důchodového systému, které jsou každoročně aktualizovány. Na základě těchto projekcí jsou pak zpětně prováděny úpravy důchodového systému. Zpráva není závazná, má pouze doporučující charakter.

3.13 RAKOUSKO

Nejdůležitějším zdrojem, který zachycuje dopady nastavení parametrů rakouského důchodového systému, jsou každoroční zprávy Komise pro dlouhodobou udržitelnost důchodového systému. (Kommission zur langfristigen Pensionssicherung - více informací zde (v národním jazyce): <http://www.bmask.gv.at/site/Soziales/Pensionen/Grundsatzfragen Berichte und Studien/Kommission zur langfristigen Pensionssicherung>)

Komise zveřejňuje pravidelně dva druhy zpráv:

- a) každoročně Stanovisko komise k dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému - přehledy týkající se aktuálního stavu důchodového systému, jeho finanční stability a především zabývající se otázkou valorizace důchodů. Stanovisko komise z roku 2012 je k dispozici zde (v národním jazyce): http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/gutachten_2012.pdf
- b) každé tři roky Zprávu o dlouhodobém vývoji zákonného důchodového pojištění v budoucích 50 letech - tato zpráva obsahuje dlouhodobé výhledy a projekce o vývoji důchodového systému v následujících 50 letech, poslední monografie vyšla v září 2010, další vyjde v září 2013. Zpráva je dostupná zde (v národním jazyce): http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/kommission_sept2010.pdf.

Zprávy jsou vydávány na základě §108e zákona o sociálním pojištění. Ten dále stanoví, že se Komise, která předkládá zprávy o důchodovém systému, skládá ze zástupců vlády, odborových organizací, zaměstnavatelů, pracovních komor, svazů penzistů a svazů mládeže. Zároveň je v pravomoci jednotlivých dotčených ministerstev jmenovat do komise svého „nezávislého“ experta. Členem Komise pro dlouhodobou udržitelnost důchodového systému je i zástupce statistického úřadu a také Institutu pro ekonomický výzkum (WIFO) a Institutu pokročilých studií (IHS). Poslední dva jmenované instituty jsou na vládě nezávislé.

§108e zákona o sociálním pojištění zmiňuje, že uvedené zprávy a projekce jsou zpracovány „Komisí“. Praxe je ale taková, že krátkodobé každoroční zprávy má na starosti speciální oddělení na Ministerstvu práce a sociálních věcí (konkrétně sekce II, skupina b). Na druhou stranu dlouhodobé projekce a dlouhodobé výhledy zpracovávají v Komisi nezávislé instituty IHS a WIFO.

Obecně lze tedy říci, že Komise je ve vysoké míře závislá na vládě, ačkoli se jí účastní mnoho formálně nezávislých odborníků. Činnost komise je financována z vládních zdrojů.

Neexistuje žádná zákonná povinnost výsledky veřejně prezentovat, ale je zvykem, že všechny zprávy jsou veřejně dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitele.

Zmíněné zprávy a projekce jsou primárně určeny pro informovanost vlády a parlamentu.

- Roční zprávy slouží jako podklad pro rozhodnutí o valorizaci penzí. Obsahují výpočet vývoje tzv. „důchodcovského cenového indexu“ a předkládají návrhy valorizace penzí. Nicméně, tyto návrhy nejsou závazné, což dokazuje i to, že vláda

opakovaně valorizovala důchody rozdílným způsobem, než bylo ve stanovisku komise doporučeno.

- Pokud se aktuální dlouhodobé projekce demografického vývoje a finanční udržitelnosti důchodového systému podstatně liší od předchozích projekcí (publikovaných o 3 roky dříve), pak je „Komise“ na základě § 108e zákona o sociálním pojištění povinna předložit ve své zprávě návrhy a opatření na změnu parametrů důchodového systému, které by zajistily dlouhodobou finanční stabilitu a udržitelnost důchodového systému. Tato situace nastala naposledy v roce 2010, kdy nově spočítané dlouhodobé projekce ukázaly na dlouhodobou neudržitelnost současného nastavení důchodového systému. „Komise“ o dané situaci několikrát jednala, ale nebyla schopna se dohodnout a navrhnout konkrétní opatření změn v důchodovém systému. V komisi se utvořily dvě frakce - jedna žádala zásadní změnu parametrů důchodového systému, druhá s radikální změnou nesouhlasila. Komise nakonec v dubnu 2011 vydala speciální zprávu o „výsledcích pracovní skupiny k předložení návrhů k úpravě důchodového systému vztahujících se ke Zprávě o dlouhodobém vývoji zákonného důchodového pojištění na období 2009-2060 z 29.9.2010“. Tato zpráva však zahrnovala jen obecné závěry, konkrétnější návrhy na opatření k zajištění dlouhodobé finanční stability rakouského důchodového systému chyběly. Zpráva konstatovala, že aby nedošlo ke zvýšení příspěvkové sazby na důchodové pojištění, musí v budoucnu růst důchodový věk a dojít ke změně způsobu inflace pouze dle vývoje cen.

3.14 SLOVENSKO

Na Slovensku nejsou pravidelně vypracovávány zprávy, které by hodnotily důchodový systém. Ale právě v současné době, kdy se začínají projevovat problémy důchodového systému, se vede diskuze o zavedení pravidelného publikování takových zpráv. Prozatím byl v roce 2012 vypracován rozbor dlouhodobé udržitelnosti a návrhy na změnu důchodového systému SR Institutem finanční politiky při Ministerstvu financí SR v dubnu 2012, dostupné na (v národním jazyce): <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8197>.

Tento dokument navazuje a aktualizuje zprávu stejného institutu z roku 2011, který byl předložen ministrem financí a ministrem práce a sociálních věcí vládě SR v srpnu 2011, dostupné na (v národním jazyce): <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20117>

Jelikož se jedná teprve o druhou zprávu, respektive první aktualizaci rozboru dlouhodobé udržitelnosti, tak zatím není možné hovořit o pravidelném zveřejňování publikace. Ale uvažuje se o stanovení pravidelnosti ve vydávání takové zprávy. Tento rozbor byl vypracován Institutem finanční politiky, který patří pod MF SR. V odborných kruzích jsou však výstupy tohoto institutu, včetně reportů o důchodech, považovány za nezávislé. Tento institut je financován z rozpočtu Ministerstva financí.

Vypracování tohoto rozboru vyplynulo z usnesení vlády SR z 11/2010, které požadovalo připravit návrh opatření na zlepšení stavu veřejných financí. Rozbor je určen hlavně vládě a ministerstvům, které mají v kompetenci důchodový systém (Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny SR).

3.15 SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Ve Velké Británii existuje od roku 1919 poradní orgán vlády - pojistně-matematické oddělení. Úkolem tohoto oddělení, který je legislativně zakotven, je poskytovat pravidelné hodnotící zprávy o finanční situaci britského schématu sociálního zabezpečení.

Toto oddělení pravidelně publikuje za prvé krátkodobé zprávy o finančních dopadech provedených změn na sazby pojištění a výši dávek. Tyto zprávy jsou určeny primárně parlamentu a podle zákona musí být předkládány ministrem práce a důchodů. Tyto zprávy obsahují krátkodobé projekce vývoje finanční situace fondu národního pojištění - zpráva z roku 2012 obsahuje projekce do roku 2017. Jsou publikovány na základě zákona o správě sociálního zabezpečení (sections 142(1), 150(8) and 150A(5) of the Social Security Administration Act 1992). Na základě těchto zpráv jsou pak připravovány změny v systému národního pojištění (např. na základě předchozích zpráv byl upraven v roce 2011 věk odchodu do důchodu u žen). Tyto krátkodobé zprávy jsou vydávány od roku 2000. Zpráva pro rok 2012 je v národním jazyce ke stažení zde: http://www.gad.gov.uk/Documents/Social%20Security/GAD_Report_2012.pdf

Starší zprávy jsou pak ke stažení zde: http://www.gad.gov.uk/Publications/Social_security_publications_archive.html

Pojistně-matematické oddělení dále pak publikuje dlouhodobé hodnotící zprávy v pětiletých intervalech, které obsahují efekty demografických změn a dlouhodobé projekce vývoje příspěvkové sazby tak, aby byly dlouhodobě vypláceny přiměřené a udržitelné dávky (důchody) ze systému národního pojištění. Zpráva je publikována na základě stejného zákona jako zpráva krátkodobá. Zákon předpokládá její publikování minimálně jednou za pět let, v případě potřeby však může být publikována častěji. Zprávu předkládá ministr práce a důchodu parlamentu. Poslední zpráva vydaná v roce 2010 hodnotí období stav roku 2005 a předkládá dlouhodobé projekce na období 2009-2071. Hlavním cílem je ukázat vliv přijatých změn v období od poslední takové zprávy a přinést projekce příjmů a výdajů fondu národního pojištění a očekávaný vývoj příspěvkové sazby tak, aby i v budoucnu mohly být vypláceny přiměřené dávky. Společně se zprávou jsou také publikovány detailní výsledky projekcí v závislosti na předpokladech (optimistické a pesimistické varianty).

Vydávání obou zpráv je hrazeno z prostředků státního rozpočtu.

Poslední dostupná zpráva z roku 2010 je v národním jazyce ke stažení zde: http://www.gad.gov.uk/Documents/Social%20Security/Quinquennial_Review_10-Full_Report.pdf

Příloha obsahující detailní výsledky projekcí je pak ke stažení v národním jazyce zde: <http://www.gad.gov.uk/Documents/Social%20Security/QR2005-DVP-Results.pdf>

3.16 ŠVÉDSKO

Ve Švédsku je každoročně publikována Výroční zpráva o švédském důchodovém systému - tzv. Oranžová zpráva. Tato zpráva přináší popis finančního stavu důchodového systému, zachycuje vývoj během roku od poslední publikace předchozí zprávy a též dlouhodobé projekce budoucího vývoje důchodového systému - ve třech variantách. Zpráva též přináší přehled o výběru pojistného na důchodové pojištění.

Autorem zprávy je Švédská důchodová agentura, což je instituce zřizovaná a zodpovědná vládě. Editorem poslední publikované zprávy pro rok 2010 je Gudrun Ehsson. Byla publikována v roce 2011. ISSN 1654-4900, ISBN 978-91-979577-1-7. Zpráva pro rok 2010 je dostupná zde (v anglickém jazyce): <http://www.pensionsmyndigheten.se/3624.html>

Publikace zprávy je financována ze stejných zdrojů jako fungování Švédské důchodové agentury, tedy ze státních zdrojů a ze zdrojů penzijních fondů. Povinnost publikace zprávy je dána zákonem. Zpráva je primárně určena vládě, ministerstvu sociálních věcí, ministerstvu financí, parlamentu a v neposlední řadě široké veřejnosti. Zpráva má informativní charakter, její závěry slouží jako podklad pro rozhodování zainteresovaných ministerstev. Zpráva je volně publikována v elektronické verzi na webových stránkách Švédské důchodové agentury.

3.17 ŠVÝCARSKO

3.17.1 PRVNÍ PILÍŘ

Ve Švýcarsku byl v roce 2011 přijat federální zákon O obecném sociálním pojištění, na základě něhož (konkrétně článku 76) byla v červnu 2012 vydána výroční zpráva s názvem Švýcarské sociální zabezpečení 2011 - dostupná (v národním - německém jazyce) zde: <http://www.bsv.admin.ch/themen/ueberblick/00003/index.html?lang=de>

Článek 76 spolkového zákona O obecném sociálním pojištění zavazuje Federální radu k pravidelnému podávání zpráv o provádění sociálního zabezpečení. Tato zpráva podává systematický a komplexní přehled o sociálním zabezpečení. První část zprávy ukazuje výhled a klíčový vývoj sociálního zabezpečení. Druhá část podává přehled o výzkumu v oblasti sociálního zabezpečení. Ve třetí části najdeme zejména statistické informace, finanční rozbor důchodového systému a přehled současných reforem a očekávaný vývoj. Čtvrtá část pojednává o celkovém rozvoji systému. Zpráva však neobsahuje žádný strategický pohled na možný vývoj sociálního zabezpečení jako celku.

Dále jsou o prvním pilíři švýcarského důchodového systému publikovány finanční predikce vývoje povinného pilíře důchodového systému (AVS) projektované na základě demografických a ekonomických trendů: první z nich byla vydána 28. ledna 2009 (v národním jazyce - německy) dostupná zde: <http://www.news-service.admin.ch/NSBSubscriber/message/attachments/14767.pdf>

druhá (aktualizovaná) finanční předpověď na období 2012-2030 vyšla v květnu 2012 (v národním jazyce - německy) dostupná zde: <http://www.bsv.admin.ch/dokumentation/zahlen/00093/00424/index.html?lang=de> (Finanzperspektiven / Finanzhaushalt der AHV bis 2030)

Tato zpráva je stručná a v grafické podobě představuje 3 varianty možného budoucího vývoje povinného prvního pilíře důchodového zabezpečení.

Výroční zprávy jsou zpravidla publikovány každoročně, ukládá to zákon. Zprávy jsou vydávány pod záštitou vlády. Zprávy jsou publikovány následujícími institucemi: Federální úřad pro sociální pojištění (FSIO), a Kompenzační fond (AHV/IV/EO). Zprávy jsou financovány z vládních zdrojů. Povinnost vydávat zprávy je dána zákony. Konkrétně:

AHV Kompenzační fond - zákon č. 108, paragraf 2 federálního zákona o důchodovém pojištění (AHVG) a vládní nařízení č. 213 o důchodovém pojištění (AHVV).

Výroční zprávy sociálního zabezpečení - zákon č. 76 (ATSG) a vládní nařízení 212 (AHVV)

AHV finanční předpovědi - vládní nařízení č. 212 (federální vláda pravidelně vydává technické principy, na jejichž základě se upravuje důchodové schéma)

Monitorování finanční stability - zákon č. 43 (AHVG) – švýcarské vládní komise pravidelně kontrolují finanční vývoj důchodového schématu a závěry předkládá Federální AVS a AI Komisi. Pokud je to nutné, doporučuje rovněž legislativní změny.

Zprávy jsou určeny vládě a parlamentu. Nejsou nijak závazné, mají pouze informativní charakter, avšak vládě je uloženo, aby na základě vydávaných doporučení přijímala adekvátní opatření. Jsou-li tato potvrzena parlamentem, je tím tedy neustále doplňován legislativní rámec důchodového schématu.

3.17.2 DRUHÝ PILÍŘ (ZAMĚSTNANECKÁ SCHÉMATA)

V rámci druhého pilíře je stěžejní zejména Zpráva o stanovení demografických ukazatelů (dostupná v národním jazyce - německy) zde: <http://www.bsv.admin.ch/dokumentation/gesetzgebung/01839/03178/index.html?lang=de>

a dále pak Zpráva Federálního úřadu sociálního pojištění o finanční situaci penzijních institucí a životních pojišťoven v roce 2010: <http://www.bsv.admin.ch/aktuell/medien/00120/index.html?lang=de&msg-id=42713>

Zpráva o stanovení demografických ukazatelů je vydávána každých 10 let. První se měla týkat roku 2011, ale zatím je stále v rozpracovaném stavu, to, co je publikováno, není finální verze.

Zprávy o finanční situaci penzijních institucí a životních pojišťoven byly do roku 2010 vydávány každoročně. V budoucnu bude forma a frekvence těchto zpráv v kompetenci kantonální dozorové komise.

Odpovědnou institucí za vydávání těchto zpráv je kantonální dozorová komise, která ale není vázána vládní legislativou. Je však z vládních zdrojů financovaná.

Povinnost publikovat tyto zprávy je dána na základě zákona, a to č. 14, odstavec 3 BVG. Do roku 2011 byla tato povinnost stanovena zákonem č. 41a, odstavec 1 BVV (byl zrušen k 1.1.2012).

Zprávy nejsou závazné a umožňují vládě revidovat legislativu v dané oblasti. Vláda je odpovědná za přijímání opatření k pokrytí krátkodobých schodků v tomto pilíři (strukturální opatření).

3.18 SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ

Americký důchodový systém je specifický a ne zcela koresponduje s pojetím důchodových systémů v Evropě. Na rozdíl od evropských důchodových systémů je ten americký mnohem více závislý na zaměstnaneckých schématech v rámci druhého pilíře. Nejenom z tohoto důvodu neexistují v USA žádné obecné jednotné vládní zprávy o zaměstnaneckých schématech v USA, čas od času se však objeví zpráva federálních agentur či soukromých společností, které hodnotí „zdraví“ zaměstnaneckých fondů.

První pilíř důchodového zabezpečení je v USA na federální úrovni spravován nositelem pojištění - federální Správou sociálního zabezpečení, jejíž Správní rada (board of trustees) každoročně publikuje hodnotící zprávy o stavu „Starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění“, jejichž součástí je i pojistně-matematická část.

Správní rada je ustanovena zákonem o sociálním zabezpečení a její úkolem je dohlížet na finanční operace systému starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění. Rada se skládá ze šesti členů. Čtyři členové jsou jmenováni na základě jejich účasti ve federální vládě: ministr financí, ministr práce, ministr zdravotnictví a sociálních služeb a komisař pro sociální zabezpečení. Další dva členové z řad veřejnosti jsou jmenováni prezidentem a schvalováni senátem. Komisař Správy sociálního zabezpečení (Social Security Administration) je zároveň tajemníkem rady.

Podle zákona o sociálním zabezpečení má rada mimo jiné povinnost předkládat každoročně kongresu pojistně-matematickou zprávu o stavu a finančních operacích systému starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění. Publikování takovéto zprávy má dlouholetou tradici, zpráva z roku 2012 je již 72 takovou zprávu.

Jelikož se Správní rada zodpovídá vládě, je zpráva financována z vládních zdrojů.

Zpráva kromě přijatých legislativních změn za poslední období a zhodnocení stavu systému starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění přináší též podrobné krátkodobé a dlouhodobé projekce systému starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění.

Shrnutí z celé zprávy je možno nalézt zde: Status of the Social Security and Medicare Programs, A Summary of the 2012 Annual Reports, <http://www.ssa.gov/OACT/TRSUM/index.html>

Celá zpráva z roku 2012 (v anglickém jazyce) se pak nachází na tomto odkazu: <http://www.ssa.gov/OACT/TR/2012/tr2012.pdf>

4. Země nepublikující hodnotící zprávy

4.1 BULHARSKO

Dle dostupných informací v Bulharsku neexistuje žádná formální zpráva či přehled bulharského důchodového systému. Nahodile se vyskytují pouze dílčí rozborů důchodového systému sepsané některým z penzijních fondů.

Instituce, které mají co do činění s důchodovým systémem v Bulharsku, a které by tedy potenciálně mohly být autory či iniciátory vytvoření hodnotící zprávy o důchodovém systému jsou: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo financí, Státní fond pro záruku finanční stability státního důchodového systému, Národní institut sociálního zabezpečení, Rada důchodové reformy a nezávislé ekonomické think-tanky. Jedním z neaktivnějších think-tanků v oblasti důchodů v Bulharsku je nevládní ekonomický think-tank Institut pro tržní ekonomiku (<http://ime.bg/en/>). Ten je jedinou institucí, která pravidelně analyzuje či komentuje bulharský důchodový systém, ale ani tento institut nepublikuje pravidelně aktualizované zprávy o důchodovém systému.

Na svých webových stránkách institut opakovaně publikuje přehledy a komentované rozborů bulharského důchodového systému. Do budoucna tak má tento think-tank největší potenciál publikovat případné hodnotící zprávy o důchodovém systému v Bulharsku - pokud by ovšem o takové zprávy byl projevěn vládní zájem.

Institut pro tržní ekonomiku je první a nejstarší nezávislý hospodářsko-politický think-tank v Bulharsku. Jeho posláním je navrhnout a obhajovat tržní řešení, kterým během reformy čelilo bulharské obyvatelstvo. Toto poslání započalo v roce 1993, kdy byl Institut formálně zaregistrován jako nezisková právnická osoba. Jeho úkoly je předkládat nezávislé postoje a rozborů k vládní hospodářské politice a být platformou, kde se vyměňují názory na tržní ekonomiky a aktuální hospodářsko-politické otázky. Je naprosto nezávislý na vládě a jiných státních institucích.

Přehledy, komentáře a rozborů důchodového systému jsou vypracovávány zaměstnanci institutu. Institut je financován ze soukromých zdrojů či grantů. Vedle toho, byla Institutem v roce 2010 založena Nezávislá rada pro důchodovou reformu, kde zasedají bulharští ekonomové a finanční experti. Tato Rada také publikuje své postoje a rozborů k důchodovému systému, a to na webových stránkách Institutu.

Přehledy, komentáře a rozborů důchodového systému jsou pouze jednou z iniciativ Institutu. Ten je toho názoru, že současný důchodový model, ve kterém hraje hlavní roli stát, nefunguje a vede pouze k vysokým příspěvkům do systému, nízkým penzím, nedostatku volby a sociálním tlakům. Institut, jako součást širší platformy, navrhuje snížení role vlády v ekonomice, prosazuje důchodový systém s individuálními účty - systém, založený na vlastních úsporách, větší svobodě volby a soukromé odpovědnosti. Neexistuje žádná formální povinnost publikovat zprávy či rozborů důchodového systému.

4.2 DÁNSKO

V Dánsku nejsou žádné takové hodnotící zprávy publikovány. Jediný, kdo se ve svých newsletterech, které jsou distribuovány široké veřejnosti, touto otázkou zabývá, jsou ATP - Faktotum (www.atp.dk), nebo Forsikring & Pension.

4.3 LOTYŠSKO

Dle dostupných informací v Lotyšsku žádné hodnotící zprávy či rozborů důchodového systému neexistují.

4.4 MAĎARSKO

Maďarsko nepublikuje žádné pravidelné zprávy týkající se důchodového systému. V minulosti pouze jednorázově uspořádal v roce 2007 maďarský předseda vlády „Kulatý stůl pro otázky důchodů“, u kterého zasedl expertní tým, který analyzoval dlouhodobý výhled maďarského důchodového systému a nabídl reformní alternativy. Expertní tým byl nezávislý a skládal se většinou z významných akademických pracovníků, vědců, ale také ze zástupců penzijních fondů. Činnost tohoto týmu byla financována vládou. Tento expertní tým na konci své činnosti pak publikoval závěrečnou zprávu v prosinci 2009. Tato závěrečná zpráva obsahuje čtyři variantní řešení důchodové reformy. Zpráva má spíše informační hodnotu pro vládu, která se může na základě předložených variant rozhodnout pro jednu z cest důchodové reformy.

4.5 NIZOZEMSKO

Dle dostupných informací v Nizozemsku žádné hodnotící zprávy či rozborů důchodového systému neexistují.

4.6 POLSKO

Dle dostupných informací v Polsku žádné hodnotící zprávy či rozborů důchodového systému neexistují.

4.7 RUMUNSKO

V Rumunsku neexistuje žádná pravidelně vydávaná publikace, která by hodnotila vývoj důchodového systému. Národní úřad pro důchody a jiná práva v sociálním pojištění publikuje pouze statistické informace o prvním a druhém pilíři, viz (pouze v národním jazyce): <http://www.cnpas.org/portal/media-type/html/language/ro/user/anon/page/pensions.psml/template/generic?url=%2Fcontent%2Fcpas%2Fstatistics.html&title=Indicatori+statistici+pilon+I>

<http://www.cnpas.org/portal/media-type/html/language/ro/user/anon/page/pensions.psm1/template/generic?url=%2Fcontent%2Fcnpas%2Fstatistics2.html&title=Indicatori+statistici+pilon+II>

4.8 ŘECKO

V Řecku nejsou pravidelně vypracovávány žádné veřejně publikované zprávy týkající se hodnocení důchodových systémů. Pojistně-matematické oddělení Ministerstva práce a sociálního pojištění však vypracovává (pouze pro vnitřní potřeby ministerstva) pojistně-matematické zprávy o vývoji důchodového systému, které jsou hrazeny v rámci běžné činnosti ministerstva. Příležitostně pak různé ministerské komise podávají zprávu o důchodovém systému mezinárodním organizacím nebo zahraničním pojistně-matematickým expertům. Toto se děje zpravidla v případě, kdy vláda zvažuje zásadnější reformní zásahy do důchodového systému. Například v roce 2000 předalo Ministerstvo práce a sociálního pojištění podklady takové zprávy pojistně-matematickému oddělení britské vlády a později Mezinárodní organizaci práce - viz ILO (International Financial and Actuarial Service, Social Security Department), Actuarial Projection Results of the National Pension Schemes of IKA and OGA as of 31 December 2005, ILO, Geneva, 2007).

Institut práce při Generální konfederaci řeckých odborů (INE-GSEE) příležitostně vydává zprávy o trendech v důchodových výdajích a předpovědi budoucího vývoje. Více například na (pouze v národním jazyce): <http://www.inegsee.gr/ereynes-meletes/meletes/Analogistikh-meleth-IKA-ETAM.html> - aktualizované zprávy jsou příležitostně předávány médiím.

V Řecku neexistuje legislativa, která by zavazovala ministerstvo či kohokoli jiného k produkci hodnotících zpráv o důchodovém systému. Legislativa pouze občas vychází ze zpráv při přípravě změn v důchodovém systému. Zprávy a monografie jsou ale často zpožděné nebo slouží jako informační zdroj pouze pro vnitřní účely ministerstev. Neexistuje ani žádná povinnost tyto zprávy zveřejňovat široké veřejnosti.

Pojistně-matematické zprávy Ministerstva práce a sociálního pojištění pak slouží především pro vnitřní potřeby ministerstva a v případě vyžádání jsou k dispozici parlamentu. Zprávy publikované Institutem práce jsou pak určeny pro širokou veřejnost, příslušná ministerstva, parlament a sociální partnery, avšak pouze jako informační zdroj. Zveřejňování takových zpráv ale v poslední době provázejí potíže - například v roce 2009 provedl Institut práce aktualizaci zprávy o vývoji důchodového systému, která však nebyla veřejnosti zpřístupněna, neboť předpovědi budoucího vývoje byly natolik pesimistické, že odbory nechtěly být označovány za spojence vlády při přípravě důchodové reformy.

4.9 SLOVINSKO

Žádné hodnotící reporty nejsou ve Slovinsku zveřejňovány. Nicméně Úřad důchodového a invalidního pojištění (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije - ZPIZ) (obdoba ČSSZ) pravidelně zveřejňuje výroční zprávu - statistickou ročenku. Mimo statistických dat obsahuje tato zpráva i ne příliš detailní odhady a rozbory. Publikace však neobsahuje žádné projekce. Ročenky jsou dostupné zde (v

národním jazyce): <http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/zpiz+internet/zpiz/prvastran/publikacije/letnaporocila>

Zkrácená verze statistické ročenky je pak publikována každoročně i v angličtině, dostupné zde: <http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/zpiz+internet/zpiz/prvastran/publikacije/publikacijeeu>

4.10 ŠPANĚLSKO

Ve Španělsku nejsou publikovány žádné zprávy hodnotící vývoj a stav důchodového systému. Výjimečně se objevují příležitostné monografie, většinou akademické práce, přičemž některé obsahují i projekce.

Ve Španělsku je pouze několik málo výzkumných pracovníků zabývajících se problematikou důchodových systémů. Aplikované výzkumné centrum FEDEA (Fundacion de estudios de economia aplicada) se snažilo pomocí matematických modelů predikovat finanční udržitelnost systému, ale v posledních letech již své výzkumy neobnovuje. V současné době se rozvíjí spíše mikroekonomická simulace na univerzitě v Barceloně a výzkumném centru CAEPS (Centre d'Anàlisi Econòmica i de les Polítique Socials).

5. Shrnutí

Z celkových srovnávaných 28 zemí se podařilo existenci hodnotících zpráv prokázat u 18 zemí. V některých zemích (Estonsko, Francie, Německo, Rakousko a Spojené království) je publikováno více typů hodnotících zpráv - liší se zejména periodicitou publikování a obsahem. V některých zemích, kde takové hodnotící zprávy nemají, však národní důchodoví experti upozorňovali na to, že takový druh zpráv chybí a že by bylo v budoucnu dobré je začít publikovat. Specifické je v ohledu publikování hodnotících zpráv Řecko - které oficiálně žádné hodnotící zprávy nepublikuje, avšak pro vnitřní potřeby ministerstva práce a sociálního pojištění jsou jeho pojistně-matematickým oddělením hodnotící zprávy a projekce zpracovávány. Tabulka č. 1 přináší přehled, ve kterých zemích jsou a ve kterých zemích nejsou hodnotící zprávy publikované. Země jsou abecedně řazeny dle českého názvu.

Tabulka č. 1 **Přehled zemí hodnotících a nehodnotících publikované zprávy**

země	zpráva	země	zpráva	země	zpráva
Belgie	ano	Malta	ano	Bulharsko	ne
Estonsko	ano**	Německo	ano**	Dánsko	ne
Finsko	ano	Portugalsko	ano	Lotyšsko	ne
Francie	ano**	Rakousko	ano**	Maďarsko	ne
Írsko	ano	Slovensko	ano	Nizozemsko	ne
Itálie	ano	Spojené království	ano**	Polsko	ne
Kypr	ano	Švédsko	ano	Rumunsko	ne
Litva	ano*	Švýcarsko	ano	Řecko	ne
Lucembursko	ano	Spojené státy americké	ano	Slovinsko	ne
				Španělsko	ne

* součást sociální zprávy

** v takto označených zemích je publikováno více zpráv - viz popis země

Ze srovnání je patrné, že téměř všechny země, kde se žádné hodnotící zprávy nevydávají, lze zařadit mezi tzv. nové členské země. Z tzv. starých členských zemí se hodnotící zprávy nevydávají ve třech - Dánsku, Nizozemsku a Španělsku. U Dánska s Nizozemskem to lze vysvětlit charakterem jejich systémů důchodového zabezpečení. Španělsko pak tedy zůstává jedinou zemí se srovnatelným důchodovým systémem, jako má ČR, která nepublikuje žádné hodnotící zprávy o důchodovém systému.

V téměř všech zemích, kde jsou hodnotící zprávy vydávány, se tomu tak děje opakovaně a s danou mírou pravidelnosti. Jedinou výjimku mezi těmito zeměmi tvoří Slovensko, kde byla hodnotící zpráva zatím vydána pouze 2 x a do budoucna se zvažuje její vydávání stabilizovat a stanovit pravidelnou frekvenci vydávání. Zprávy jsou nejčastěji vydávány každoročně (v 10 zemích), ve dvou zemích jsou pak publikovány ve dvouletém intervalu, ve 3 zemích ve 3letém a v 5pětiletém intervalu. V tomto případě (Estonsko, Francie a Spojené království) jsou však zprávy v 5 letém intervalu vydávány souběžně se zprávami každoročními (dvouletou). Nejdelší interval publikování hodnotících zpráv, a to 7 let, mělo Lucembursko, které však od roku 2012 začalo publikovat zprávy také v pětiletém intervalu. Mnohdy je zákonem stanoveno, že hodnotící zprávy musí být publikovány dle potřeby, minimálně však jednou za x let.

5. Shrnutí

V případě, že je vydáváno v dané zemi více druhů zpráv, pak mají zprávy vydávané s častější frekvencí charakter spíše popisný, reflektující proběhlé změny v důchodovém systému. Zprávy vydávané s delší periodicitou pak obsahují i dlouhodobé predikce vývoje důchodového systému. Je zřejmé, že pro tento typ zpráv je delší periodičita vydávání opodstatněná, neboť jejich vydávání závisí do jisté míry na publikování demografických projekcí, kde k významným změnám dochází až v delším časovém období. Periodicitu vydávání hodnotících zpráv v jednotlivých zemích přináší následující tabulka.

Tabulka č. 2 **Periodičita vydávání hodnotících zpráv**

země	periodičita	země	periodičita
Belgie	1 rok	Malta	5 let
Estonsko	1 rok	Německo	1 rok
Estonsko	5 let	Portugalsko	1 rok
Finsko	2 roky	Rakousko	1 rok
Francie	2 roky	Rakousko	3 roky
Francie	5 let	Slovensko	nahodile
Irsko	5 let	Spojené království	1 rok
Itálie	1 rok	Spojené království	5 let
Kypr	3 roky	Švédsko	1 rok
Litva	1 rok	Švýcarsko	3 roky
Lucembursko	7 let*	Spojené státy americké	1 rok

* od roku 2012 5 let

Co se historie vydávání hodnotících zpráv o důchodových systémech týče, lze konstatovat, že se v Evropě jedná o poměrně nový fenomén, kdy vůbec první zprávy ve zkoumaných zemích byly vydávány až v posledních letech. Výjimku v tomto ohledu představuje Německo, kde jsou hodnotící zprávy o důchodovém systému vydávány dlouhodobě již od 90. let. Více jak desetiletou tradici ve vydávání zpráv pak mají ještě Belgie, Francie, Itálie, Finsko, Švédsko, Irsko a Spojené království. Nejdelší historii v publikování hodnotících zpráv pak nalezneme ve Spojených státech amerických, kde byla první zpráva vydána již v roce 1940.

Porovnáme-li předmětné země z pohledu subjektu, který hodnotící zprávy vydává, lze konstatovat, že ve většině sledovaných zemí jsou vydávající instituce závislé na vládě. Nejčastějšími vydavateli takových zpráv jsou pak buď přímo ministerstva - Ministerstvo práce a sociálních věcí (či jeho ekvivalent v dané zemi) či jeho oddělení (nejčastěji pojistně-matematické) (6 výskytů), nebo Ministerstvo financí či jím řízený orgán (4 výskytů). V jednom případě jsou hodnotící zprávy zpracovávány pojistně-matematickým oddělením vlády (Spojené království). V ostatních případech jsou vydávány speciálními institucemi, které jsou však většinou určitým způsobem závislé na vládě. Jedná se např. o Švédskou důchodovou agenturu, která je na vládě velmi závislá, či o rakouskou komisi pro dlouhodobě udržitelné důchody, která je závislá na vládě pouze částečně, nebo o maltskou expertní komisi, jejíž členové jsou vládou jmenováni. Z toho srovnání pak vybočují tři země - Finsko a Slovensko, kde jsou zprávy zpracovávány na vládě nezávislými institucemi, a pak Irsko, kde je před vydáním každé hodnotící zprávy uspořádáno výběrové řízení a v dosavadní historii tak byla každá zpráva vypracována jinou, na vládě nezávislou institucí. Přehled zemí a jednotlivých vydavatelů přináší následující tabulka.

Tabulka č. 3 **Jednotliví vydavatelé**

země	vydává	závislé na vládě
Belgie	Nejvyšší rada pro veřejné finance (spadá pod MF)	částečně
Estonsko	MF	ano
Finsko	Finské centrum pro důchody	minimálně
Francie	Poradní rada pro důchody	částečně
Irsko	pokaždé jiná nezávislá instituce	ne
Itálie	speciální oddělení MPSV	ano
Kypr	pojistně-matematický odbor MPSV	ano
Litva	MPSV	ano
Lucembursko	speciální oddělení Ministerstva sociálního zabezpečení	ano
Malta	expertní komise jmenovaná vládou	pouze jmenováním
Německo	MPSV	ano
Portugalsko	MF	ano
Rakousko (každoroční)	MPSV	velmi
Rakousko (3letá)	komise pro dlouhodobě udržitelné důchody	částečně
Slovensko	Institut finanční politiky	minimálně
Spojené království	pojistně-matematický odbor vlády	ano
Švédsko	Švédská důchodová agentura	ano
Švýcarsko	Federální úřad pro sociální pojištění a Kompenzační fond	ano
Spojené státy americké	Správa sociálního zabezpečení	ano

Srovnáme-li využití hodnotících zpráv, zjistíme, že ve většině zemí jsou tyto zprávy využívány jako informační zdroj pro vládu a parlament při tvorbě důchodových politik. Specifické postavení má pak Lucemburská zpráva, která je vypracována přímo za účelem úprav výše pojistné sazby, a jednoletá zpráva Rakouska, která je využívána za účelem stanovení úrovně valorizace důchodů. Ve třech případech se pak setkáváme s tím, že hodnotící zpráva je přílohou či součástí státního rozpočtu (Belgie, Estonsko, Portugalsko). Litva, jejíž zpráva je spíše popisného charakteru, pak svou zprávu deklaruje jako informativní zdroj určený pro širokou veřejnost. Finsko svou zprávu dokonce označuje za klíčový dokument pro další plánování vývoje důchodového systému, ač její závěry nejsou právně závazné, ale přesto vládou respektované. Přehledné využití hodnotících zpráv ukazuje následující tabulka.

5. Shrnutí

Tabulka č. 4 **Využití hodnotících zpráv**

země	využití
Belgie	příloha státního rozpočtu
Estonsko	v rámci programu stability veřejných financí
Estonsko	příloha státního rozpočtu
Estonsko	pro valorizaci důchodů
Finsko	klíčový dokument pro plánování vývoje důchodového systému
Francie	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Irsko	parlamentem a senátem při tvorbě důchodových politik
Itálie	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Kypr	MPSV, vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Litva	pro širokou veřejnost
Lucembursko	zejména pro úpravu výše pojistné sazby
Malta	parlamentem při tvorbě důchodových politik
Německo	informativní, parlamentem při tvorbě důchodových politik
Portugalsko	příloha státního rozpočtu
Rakousko	pro valorizaci důchodů
Rakousko 3 letá	parlamentem při tvorbě důchodových politik
Slovensko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Spojené království	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Švédsko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Švýcarsko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik
Spojené státy americké	pro vládu a kongres

Ze všech sledovaných zemí, které hodnotící zprávy vydávají, jsou jediné závěry Lucemburské zprávy právně závazné pro vládu. Hodnotící zprávy v ostatních zemích mají pouze doporučující charakter, ač jsou velmi často jejich závěry respektovány. Mnohdy jsou však rozhodnutí o vývoji budoucího vývoje důchodového systému rozhodnutími politickými, které jsou v rozporu s doporučeními obsaženými ve zprávách nezávislých institucí.

Ve všech sledovaných zemích jsou hodnotící zprávy hrazeny buď přímo či nepřímo ze státního rozpočtu (buď přímo z rozpočtů ministerstev či formou financování institucí, které jsou za vydávání hodnotících zpráv zodpovědné. Jedinou výjimkou je Finsko, kde je vydávání hodnotící zprávy financováno z pojistného na důchodové pojištění.

Téměř ve všech zemích jsou hodnotící zprávy vydávány na základě zákona (buďto obecného zákona o sociálním pojištění či specifického zákona přímo specifikovaného pro tyto účely). Na Slovensku byly zatím zprávy zpracovány na základě ministerské vyhlášky, avšak do budoucna se uvažuje o jejich legislativním ukotvení. Specifické postavení má Finsko, jež hodnotící zprávy vydává dlouhodobě, jejich výsledky jsou obecně vládou respektovány, ale vydávání zpráv není zákonem stanoveno - vydávání hodnotících zpráv je víceméně dáno tradicí. V Litvě též není zákonem stanovena povinnost zprávu vydávat, nicméně její charakter, který je spíše popisný a vychází jako součást Sociální zprávy, je přece jenom odlišný.

Kompletní přehled zemí a jejich hodnotících zpráv společně s popisem a odkazy na zprávy je součástí následující tabulky.

Tabulka č. 5 Přehled srovnávaných zemí s ohledem na to, zda vydávají hodnotící zprávy důchodových systémů

země	zpráva	frekvence	od kdy	jazyk zprávy	vydává	závislé na vládě
Belgie	ano	1x rok	2001	hol+fr	Nejvyšší rada pro veřejné finance	částečně
Bulharsko	ne	-	-	-	-	-
Dánsko	ne	-	-	-	-	-
Estonsko	ano	1x rok	nově	est	MF	ano
	ano	1x rok	nově	est	MF	ano
	ano	1x 5 let	2013	est	MF	ano
Finsko	ano	1x 2 roky	dlohodobě	fin+en	Finské centrum pro důchody	minimálně
Francie	ano	1x 2 roky	2001	fr	Poradní rada pro důchody	částečně
	ano	1x 5 let	n/a	fr	Poradní rada pro důchody	částečně
Irsko	ano	1x 5 let	2000	irl+en	pokaždé jiná nezávislá instituce	ne
Itálie	ano	1x rok	1995	it	oddělení MPSV	ano
Kypr	ano	1x 3 roky	n/a	cy+en	pojistně-matematický odbor MPSV	ano
Litva	ano*	1x rok	nově	li+en	MPSV	ano
Lotyšsko	ne	-	-	-	-	-
Lucembursko	ano	1x 7let**	n/a	fr	speciální oddělení Ministerstva sociálního zabezpečení	ano
Maďarsko	ne	-	-	-	-	-
Malta	ano	1x 5 let	2010	en	expertní komise jmenovaná vládou	pouze jmenováním
Německo	ano***	1x rok	dlohodobě	de	MPSV	ano
Nizozemsko	ne	-	-	-	-	-
Polsko	ne	-	-	-	-	-
Portugalisko	ano	1x rok	n/a	pt	MF	ano
Rakousko	ano	1x rok	2010	de	MPSV	velmi
	ano	1x 3 roky	n/a	de	komise pro dlouhodobě udržitelné důchody	částečně
Rumunsko	ne	-	-	-	-	-
Řecko	ne	-	-	-	-	-
Slovensko	ano	nahodile	2011	sk	Institut finanční politiky	minimálně
Slovinsko	ne	-	-	-	-	-
Spojené království	ano	1x rok	2000	en	pojistně-matematický odbor vlády	ano
	ano	1x 5 let	n/a	en	pojistně-matematický odbor vlády	ano

5. Shrnutí

pokračování

země	zpráva	frekvence	od kdy	jazyk zprávy	vydává	závislé na vládě
Španělsko	ne	-	-	-	-	-
Švédsko	ano	1x rok	2001	se+en	Švédská důchodová agentura	ano
Švýcarsko	ano	1x 3 roky	2009	de+fr	Federální úřad pro sociální pojištění a Kompenzační fond	ano
Spojené státy americké	ano	1x rok	1940	en	Správa sociálního zabezpečení	ano

*součást sociální zprávy, ** od roku 2012 1x 5 let, *** v Německu je publikováno více zpráv - viz popis země

Tabulka č. 6 Využití hodnotících zpráv v jednotlivých státech

země	využití	závažné	zdroj financí	zákonem	příloha na CD
Belgie	příloha státního rozpočtu	doporučující	SR	ano	ano
Estonsko	v rámci programu stability veřejných financí	doporučující	SR	ne	ano
	příloha státního rozpočtu	doporučující	SR	ano	ano
Finsko	valorizace	doporučující	SR	ano	ne
	klíčový dokument pro plánování vývoje důchodového systému	doporučující	pojistné	ne - tradice	ano
Francie	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Irsko	parlamentem a senátem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Itálie	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Kypr	MPSV, vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Litva	pro širokou veřejnost	popisné	SR	ne	ano
Lucembursko	zejména pro úpravu výše pojistné sazby	ano	SR	ano	ano
Malta	parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Německo	informativní, parlament při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Portugalsko	příloha státního rozpočtu	doporučující	SR	ano	ano
	pro valorizaci důchodů	doporučující	SR	ano	ano
Rakousko	parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Slovensko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	vyhláškou vlády	ano
Spojené království	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Švédsko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Švýcarsko	vládou a parlamentem při tvorbě důchodových politik	doporučující	SR	ano	ano
Spojené státy americké	pro vládu a kongres	doporučující	SR	ano	ano

Tabulka č. 7 Odkazy na zprávy

země	odkaz na zprávu
Belgie	http://www.plan.be/admin/uploaded/201210081218360.REP_CEVSVCV2012_10248_F.pdf
Estonsko	http://www.fin.ee/doc.php?107451 http://www.fin.ee/doc.php?108795
Finsko	http://www.etk.fi/en/service/home/770/publications?contentPath=en%2Fjulkaisut%2Fresearch_publication_s%2Freports%2Fstatutory_pensions_in_finland_long_term_projections_2011
Francie	http://www.cor-retraites.fr/IMG/pdf/doc-1773.pdf http://www.cor-retraites.fr/IMG/pdf/doc-1709.pdf
Irsko	http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/Finance/Documents/2010ActuarialReview.pdf
Itálie	http://www.lavoro.gov.it/NR/rdonlyres/81A8A875-A2F2-4FE6-8F50-A89F5F1A4F9C/0/Rapporto_NUVASP_04_2012.pdf
Kypr	http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sid.nsf/All/FD19FDDBE45E2ECEFC225794900218991/\$file/ActVal%20Report_31.12.2009.pdf?OpenElement
Litva	http://www.socmin.lt/index.php?93931350
Lucembursko	http://www.mss.public.lu/publications/bilan_actuariel/bilan_1999_2005.pdf
Malta	https://secure3.gov.mt/socialpolicy/download.aspx?id=1233
Německo	http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/rentenversicherungsbericht-2011.pdf?__blob=publicationFile
Portugalsko	http://www.dgo.pt/politicoarcomental/Paginas/OEpagina.aspx?Ano=2012&TipoOE=Proposta+de+Or+ou00e7+amento+do+Estado&TipoDocumentos=Lei+%2f+Mapas+Lei+%2f+Relat%u00f3rio
Rakousko	http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/gutachten_2012.pdf http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/kommission_sept2010.pdf
Slovensko	http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8197
Spojené království	http://www.gad.gov.uk/Documents/Social%20Security/GAD_Report_2012.pdf http://www.gad.gov.uk/Documents/Social%20Security/Quinquennial_Review_10-Full_Report.pdf
Švédsko	http://www.pensionsmyndigheten.se/3624.html
Švýcarsko	http://www.bsv.admin.ch/dokumentation/zahlen/00093/00424/index.html?lang=de
Spojené státy americké	http://www.ssa.gov/OACT/TR/2012/tr2012.pdf

6. Závěr

S ohledem na demografický vývoj ve vyspělých zemích, kdy mnoho zemí dosáhlo úrovně střední délky života přes 80 let a demografické prognózy očekávají další prodlužování střední délky života v následujících 50 letech zároveň se stále klesající mírou porodnosti, je pochopitelné, že se musí tomuto trendu přizpůsobovat i systémy sociálního zabezpečení, zejména pak důchodové systémy. Tvůrci důchodových politik stojí před dilematem, jak udržet důchodové systémy dlouhodobě finančně udržitelné. Volí jedno z možných řešení - prodloužení věku odchodu do důchodu, snížení výše budoucích důchodů, či zvýšení pojistné sazby (sociální daně) nebo jejich vzájemnou kombinaci. Je zřejmé, že takováto závažná rozhodnutí, která ovlivní životy velké části populace na dlouhá léta dopředu, nemohou být pouze rozhodnutími politickými, založenými pouze na ideových východiscích, ale že by měla být podpořena názory odborníků, kteří se vývoji důchodových systémů dlouhodobě věnují.

Z tohoto důvodu většina zkoumaných zemí přistoupila k vytvoření pravidelně publikovaných tzv. hodnotících zpráv o vývoji důchodového systému, které slouží jako podklad pro rozhodování o budoucím vývoji a plánovaných změnách v důchodovém systému. Z provedeného srovnání je zřejmé, že vyhotovení takových zpráv je náročnou a vysoce kvalifikovanou činností, která vyžaduje řadu vysoce specializovaných odborníků. Nejenom z tohoto důvodu jsou v zahraničí takové zprávy zpracovávány buď přímo specializovanými odděleními příslušných ministerstev či případně nezávislými odbornými institucemi, které disponují potřebným kvalifikovaným personálním vybavením.

Z těchto důvodů by v podmínkách České republiky bylo vhodné, aby takováto hodnotící zpráva o stavu a předpokládaném vývoji důchodového systému byla vypracovávána. S ohledem na požadavek vysoké odbornosti zpracovatelů hodnotící zprávy a nutnosti znalosti relevantních údajů o důchodovém systému by pak bylo vhodné, aby taková zpráva byla připravována buď přímo pojistně-matematickým oddělením MPSV či nějakou nezávislou institucí dostatečně personálně vybavenou, avšak v úzké spolupráci s MPSV.

Z provedeného srovnání v zahraničí publikovaných zpráv se jeví jako optimální model publikování dvou druhů zpráv s různou periodicitou vydávání. Pro Českou republiku by to mohlo být např. pokračování v publikování pojistně-matematické zprávy o sociálním pojištění ve dvouletých intervalech, která by mohla mít spíše popisný charakter již provedených změn, přinášení statistických informací o předchozím vývoji a poskytování rámcové krátko- či střednědobé projekce vývoje důchodového systému. Dále by pak bylo možné publikovat podrobnější analytickou zprávu v periodicitě opakování např. maximálně 5 let, která by se detailně věnovala potenciální úpravě všech parametrů důchodového systému (či jejich vzájemné kombinaci) tak, aby v budoucím období zůstal důchodový účet vyrovnaný a zajišťoval nadále přiměřené zabezpečení ve stáří. Tato zpráva by měla být hlavně analytická a obsahovat variantní krátko-, středně- a dlouhodobé projekce vývoje důchodového systému v závislosti na úpravě jeho jednotlivých parametrů. Jak vyplývá ze zahraničních zkušeností, bylo by vhodné vydávání takové zprávy legislativně ukotvit. Žádoucí by bylo též legislativně zajistit, aby závěry takové zprávy byly pro politiky závazné, ale jak plyne ze zahraničních zkušeností, tak je to zřejmě velmi těžko prosaditelné.

Přílohy

Přílohu 1 této zprávy tvoří datový nosič (CD) na kterém jsou vypálené všechny relevantní hodnotící zprávy.

Příloha 2. Výsledky rešerše – Důchodové zprávy a statistiky jako informační zdroj

Belgie

Office national des Pensions:

Rapport annuel 2010

http://www.onprvp.fgov.be/RVPONPPublications/FR/publications/RapportAnnuel_2010.pdf

Statistique annuelle 2011

http://www.onprvp.fgov.be/RVPONPPublications/FR/Statistics/Annual2010/FR_Statistique_2010.pdf

Informace o zprávách na stránce:

<http://www.onprvp.fgov.be/FR/about/publications/Pages/default.aspx>

Dánsko

The Ministry of Social Affairs and Integration

<http://english.ism.dk/MinistryOfSocialWelfare/Sider/Start.aspx>

Statistic Denmark

Statistical Yearbook 2011

<http://www.dst.dk/en/Statistics/ofs/Publications/Yearbook/2011.aspx>

Social conditions, health and justice (kapitola ze statistické ročenky 2011)

<http://www.dst.dk/pukora/epub/upload/16218/06suk.pdf>

Estonsko

Ministry of Social Affairs:

Health, Labour and Social Life in Estonia 2000-2008

http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumentid/V2ljaanded/Publikatsioonid/2009/esinduskogumik_2009eng.pdf

Informace o zprávě na stránce:

<http://www.sm.ee/eng/ministry/statistics.html>

Finsko

Kela – The Social Insurance Institution of Finland

Annual report 2010

[http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/301111123925AK/\\$File/AnnualReport2010.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/301111123925AK/$File/AnnualReport2010.pdf?OpenElement)

Informace o zprávě na stránce: <http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/130608124537HS?OpenDocument>

Statistical Yearbook of the Social insurance Institution 2010

[http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Yearbook_10_pdf/\\$File/Yearbook_10.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Yearbook_10_pdf/$File/Yearbook_10.pdf?OpenElement)

Informace o zprávě na stránce:

<http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/241105132435AL>

Finnish Centre for Pensions, Official Statistics in Finland:

Pensioners and insured in Finland 2009

http://www.etk.fi/en/gateway/PTARGS_0_2712_459_770_3439_43/http%3B/content.etk.fi%3B7087/publishedcontent/publish/etkfi/en/julkaisut/statistics/statistical_yearbooks/pensioners_and_insured_in_finland_2009_7.pdf

Statistical Yearbook of Pensioners in Finland 2010

http://www.etk.fi/en/gateway/PTARGS_0_2712_459_770_3439_43/http%3B/content.etk.fi%3B7087/publishedcontent/publish/etkfi/en/julkaisut/statistics/statistical_yearbooks/statistical_yearbook_of_pensioners_in_finland_2010_7.pdf

Finnish Centre for Pensions Pocket Statistics 2011

http://www.etk.fi/en/gateway/PTARGS_0_2712_459_770_3439_43/http%3B/content.etk.fi%3B7087/publishedcontent/publish/etkfi/en/julkaisut/statistics/pocket_statistics/pocket_statistics_2011_7.pdf

Informace o zprávách na stránce:

<http://www.etk.fi/en/service/home/770/publications?firstTime=false>

Francie

Caisse nationale d'assurance vieillesse:

Rapport national d'activité 2010

<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288807222788&ssbinary=true>

Missions et chiffres clés du rapport national d'activité 2010

<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288807222809&ssbinary=true>

Rapport de l'agent comptable sur les comptes de l'exercice 2010

<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288808390638&ssbinary=true>

Etats financiers combinés de la branche retraite et des comptes annuels de la Cnav
<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288803860963&ssbinary=true>

Les principaux chiffres du régime général au 31 décembre 2010
<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288795503007&ssbinary=true>

Abrégé statistique 2010
<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=5288819382838&ssbinary=true>

Informace o zprávách na adrese:
<https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite/PUBPrincipale/Qui-Sommes-Nous/Documentation-Institutionnelle/Rapports-Documents-References?packedargs=null>

Irsko

Department of Social and Family Affairs:

National Pensions Framework
<http://www.nationalpensionsframework.ie/downloads/NationalPensionsFramework.pdf>

Department of Social Protection:

Annual Output Statement for 2010
<http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/StrategicPlansAndReports/Documents/aos2010.pdf>

Informace o zprávě na adrese:
<http://www.welfare.ie/EN/Policy/CorporatePublications/StrategicPlansAndReports/Pages/aosindex.aspx>

Statistical information on Social Welfare Services 2010
<http://www.welfare.ie/EN/Policy/ResearchSurveysAndStatistics/Documents/2010stats.pdf>

Informace o zprávě na stránce:
<http://www.welfare.ie/EN/Policy/ResearchSurveysAndStatistics/Pages/StatInfoReportsIndex.aspx>

Itálie

Ministero del lavoro e delle Politiche Sociali
<http://www.lavoro.gov.it/Lavoro/>

Lichtenštejsko

AHV-IV-FAK (Lichtensteinische Alters- und Hinterlassenenversicherung, Invalidenversicherung, Familienversicherung):
Jahresberich 2010

Zpráva přístupná z adresy:

<http://www.ahv.li/ueber-uns/jahresberichte.html?F=2>

Litva

Ministry of Social Security and Labour:

The Social Report 2010-2011

Zpráva přístupná ze stránky:

<http://www.socmin.lt/index.php?93931350>

Lotyšsko

Ministry of Welfare:

Social Report for 2006

http://www.lm.gov.lv/upload/socialais_zinojums/soczin_2006_1.pdf

Informace o zprávě na stránkách:

<http://www.lm.gov.lv/text/614>

Lucembursko

Ministere de la Sécurité sociale - Inspection générale de la sécurité sociale:

Rapport général sur la sécurité sociale au Grand-duché de Luxembourg 2010

http://www.mss.public.lu/publications/rapport_general/rg2010/rg_2010.pdf

Rapport d'activité 2010

http://www.mss.public.lu/publications/rapport_activite_mss/rap_act_2010.pdf

Informace o zprávách na stránce:

http://www.mss.public.lu/publications/rapport_general/index.html

Maďarsko

Central Administration of National Pension Insurance:

Information on the major benefit regulations and organisational structure of the pension insurance in Hungary

Statistical Almanac of the Central Administration of National Pension Insurance

Statistical Yearbook 2008

Všechny zprávy přístupné z adresy:

http://www.onyf.hu/en/?module=news&fname=onyf_en_left_kozlemenyek&root=ONYF

Malta

Annual Report for Social Security for 2010

Zpráva přístupná z adresy:

https://secure2.gov.mt/socialpolicy/SocProt/social_benefits/publications/annual_reports.aspx

Strategic Review on the Adequacy, Sustainability and Social Solidarity of the Pensions System

Zpráva přístupná z adresy:

https://secure2.gov.mt/socialpolicy/SocProt/social_benefits/pensions_reform/strat_review_pensions.aspx

Německo

Bundesministerium für Arbeit und Soziales:

Bericht der Bundesregierung über die gesetzliche Rentenversicherung, insbesondere über die Entwicklung der Einnahmen und Ausgaben, der Nachhaltigkeitsrücklage sowie des jeweils erforderlichen Beitragssatzes in den künftigen 15 Kalenderjahren gemäß § 154 Abs. 1 und 3 SGB VI (Rentenversicherungsbericht 2011)

http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/rentenversicherungsbericht-2011.pdf?__blob=publicationFile

Informace o zprávě a popis obsahu na stránce:

<http://www.bmas.de/DE/Themen/Rente/Rentenversicherungsbericht/inhalt.html>

Statistisches Taschenbuch 2010. Arbeits- und Sozialstatistik

http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/a129-10-statistisches-taschenbuch.pdf?__blob=publicationFile

Die Rentenbestände in der gesetzlichen Rentenversicherung in der Bundesrepublik Deutschland

http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF-Publikationen/rentenbestaende-2010.pdf?__blob=publicationFile

Informace o zprávě na stránce:

<http://www.bmas.de/DE/Service/Publikationen/rentenbestaende-2010.html>

Nizozemsko

The State of affairs of Dutch social security

Zpráva dostupná z adresy:

<http://www.government.nl/documents-and-publications/reports/2011/01/01/the-state-of-affairs-of-dutch-social-security-review-1-january-2011.html>

Polsko

The Social Insurance Institution:

Social Insurance in Poland. Informatios, facts 2011

<http://www.zus.pl/pliki/ulotki/Ubezpieczenia%20spoleczne%20informacje%20fakty%20wer%20angielska.pdf>

Informace o zprávě na stránce:

<http://www.zus.pl/default.asp?p=1&id=1442>

Rakousko

Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger:

Handbuch der österreichischen Sozialversicherung 2011

http://www.hauptverband.at/mediaDB/788530_Handbuch_der_oesterreichischen_Sozialversicherung.pdf

Statistisches Handbuch der österreichischen Sozialversicherung 2011

http://www.hauptverband.at/mediaDB/819960_Statistisches%20Handbuch%20der%20oesterreichischen%20Sozialversicherung.pdf

Die österreichische Sozialversicherung in Zahlen. 27. Ausgabe: August 2011

http://www.hauptverband.at/mediaDB/776065_Sozialversicherung_in_Zahlen.pdf

Informace o zprávách na stránce:

http://www.hauptverband.at/portal27/portal/hvbportal/channel_content/cmsWindow?action=2&p_menuid=58267&p_tabid=2

Kommission zur langfristigen Pensionsversicherung:

Gutachten der Kommission zur langfristigen Pensionsversicherung (§ 108e ASVG) für das Jahr 2012.

http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/gutachten_2012.pdf

Bericht über die langfristige Entwicklung der gesetzlichen Pensionsversicherung für den Zeitraum 2009 bis 2060

http://www.bmask.gv.at/cms/site/attachments/4/0/8/CH2311/CMS1313475036358/kommission_sept2010.pdf

Informace o zprávách na stránce:

http://www.bmask.gv.at/site/Soziales/Pensionen/Grundsatzfragen_Berichte_und_Studien/Kommission_zur_langfristigen_Pensionsversicherung

Rumunsko

Ministry of Labor, Family and Social Protection:

Statistical Bulletin on Labour and Social Protection

<http://www.mmuncii.ro/en/684-view.html>

Slovensko

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny:
Správa o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2010

Zpráva přístupná z adresy:
<http://www.employment.gov.sk/analyticke-centrum.html>

Slovinsko

Pension and Invalidation Insurance Institute:
Pension and Invalidation Insurance in Numbers 2011
http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/08f77d804738c5edb779f7cdb8f64959/zpiz_ang2010_01.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=08f77d804738c5edb779f7cdb8f64959

Informace o zprávě na stránkách:
<http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/zpiz+internet/zpiz/prvastran/publikacije/publikacijeeu>

Spojené království

Pensioners' Incomes Series

The latest national statistics on The Pensioners' Incomes (PI) Series produced by the Department for Work and Pensions were released on 12th May 2011 according to the arrangements approved by the UK Statistics Authority.

The Pensioners' Incomes Series 2009-10 is the latest edition of the annual Pensioners' Incomes (PI) Series. It contains estimates and interpretation of trends in the levels and sources of pensioners' incomes in the UK, based on two household surveys. Information on the latest year (and the eleven preceding years) is based on the Family Resources Survey (FRS), while historical trends are examined using the Family Expenditure Survey (FES). The latest release updates the statistics previously released on 20th May 2010.

poslední vydání:
http://statistics.dwp.gov.uk/asd/asd6/2009_10/pi_series_0910.pdf

Španělsko

Almanaque pensiones2012 –
http://www.seg-social.es/Internet_1/LaSeguridadSocial/Publicaciones/Publicacionesp/orcon28156/Informacionparaelpa28261/index.htm#documentoPDF

Švédsko

Swedish Pensions Agency:
Orange Report – Annual Report of the Swedish Pension System 2010
<https://secure.pensionsmyndigheten.se/download/18.2c8f793e1335aaf986a8000282786/OR+engelsk+2010.pdf>

Informace o zprávě na stránkách:
http://www.pensionsmyndigheten.se/Publications_en.html

Švýcarsko

Bundesamt für Sozialversicherungen:

Sozialversicherungen 2010. Jahresbericht gemäss Artikel 76 ATSG

Zpráva přístupná z adresy:

<http://www.bsv.admin.ch/themen/ueberblick/00003/index.html?lang=de>

AHV-Statistik 2010

AHV-Statistik 2010. Tabellenteil

Zprávy přístupné z adresy:

<http://www.bsv.admin.ch/dokumentation/zahlen/00095/00440/index.html?lang=de>

Výtahy z oponentských posudků

prof. Ing. Jaroslav Vostatek

Jde o mnohde opomíjenou problematiku (především) veřejných důchodových systémů, která by měla být v popředí pozornosti - v podstatě trvale, resp. průběžně. Nezbytnost periodického hodnocení těchto systémů je mj. zakotvena v teorii moderní veřejné správy (governance). Podobné zprávy se každoročně zpracovávaly i např. v době první čs. republiky, ve všech jednotlivých institucích sociálního pojištění. Překvapilo mě, v kolika zemích se principy governance nerespektují.

Metodika odpovídá sledovanému cíli. Oceňuji i pružnou reakci autora na nedostatek informací z řady zemí.

Výsledky jsou využitelné v české praxi. Principy public governance je u nás nezbytné zavést v celém důchodovém systému.

JUDr. Jiří Biskup

Projekt byl zadán s cílem objasnit, zda existují pravidelné hodnotící zprávy zaměřené na důchodový systém.

Důvodem byla za prvé snaha o nalezení relativně dostupných informačních zdrojů pro případnou mezinárodní komparaci a srovnání důchodového systému v ČR v konfrontaci se zahraničím. Toto srovnání - pokud možno - nejen na obecné úrovni, ale i jednotlivých prvků či parametrů a jejich případný vývoj v čase.

Druhým důvodem je také existence Pojistně matematické zprávy týkající se sociálního pojištění, nyní již dvou zpráv rozdělených na téma nemocenské a důchodové pojištění, vydávaných s dvouletou periodicitou od roku 2002 MPSV. Snaha získat inspirativní informace o podobě věcné a formální pro další rozvoj zprávy.

Výzkum tyto cíle splnil a dokázal identifikovat státy jak publikující tento typ zpráv, tak i neprodukující podobné dokumenty. Kromě toho byla získána informace o periodicitě hodnotících zpráv. Až na výjimky jde tento typ aktivity považovat za relativně nový fenomén. Hodnotná jsou rovněž informace o institucionálním pozadí jednotlivých aktérů. Rovněž pravidelně vydávané Pojistně matematické zprávy MPSV se snaží tematicky věnovat různým aktuálním tématům. Jejich pravidelné ukotvení se ukázalo jako krok správným směrem.